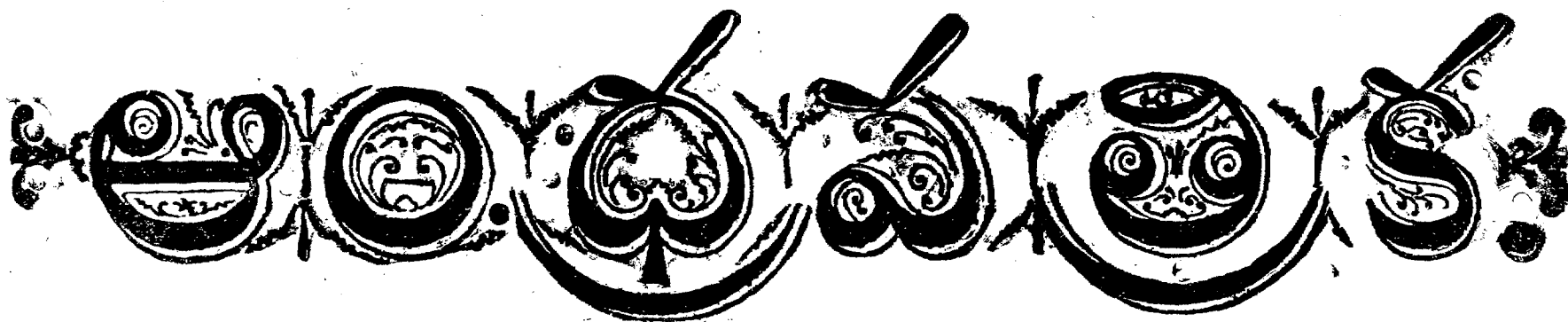

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడి వత్తక 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మే నెల 27-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, వైశాఖమాస బహుళ నవమి గా.

No. 48
సంచిక ౪౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. వంశభాష చిటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెట్టివీధి మదరాసు.

ఒకసారిమాకు అర్థమనిచ్చి మా నాణ్యమును తెలుసుకొన కోరెదము

ప్రీతి కంఠము నందు ధరించు
చెయి ను అడ్డిగె

6 సె-13 సెవరకు చేయవచ్చును. మజారి చేదారం నహా
రు. 10-15 వరకు గలదు.

ఇమిటేషన్ పతకములు ధర రు. 30-50 వరకు గలదు.
172, పుట్టుకలందమైన క్యాటలాగు ధర రు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు

అనేకములగు బంగారుపతకములను పొంది పొగడగొంచిన

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి
వేగు మందుల వివిధ కలరా మందులు

అనేక వేల జనులను మృత్యువువారనుండి కాపాడినవి

సెట్టు రు. 2-2-0 లు, రు. 1-2-0 లు.
ప్యాంసు, పోటీజి ఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగులు ఉచితము.

సకలవిధ వ్యాధులకును ఆయుర్వేద దివ్యవధము లిందుగలవు.
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

తంజివిలాసము: } ఆయుర్వేదాశ్రమం
గండిట్, మదరాసు. } 41, ఆచారపుకవిధి, బార్బిటపుక, మదరాసు.

వజంట్లు: } చాదా కంపెనీ, చైనాబజారువీధి, జి. టి, మదరాసు.
స్వస్తిశార్మసి, వెద్దవీధి, కరువల్లికే, మదరాసు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

24.5.24 తేది శనివారమునుండి 30.5.24 తేది శుక్ర
వారమువరకు రెండుసార్లు సాయంత్రము 6-15 నిమిషమునకు రాత్రి
9-30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15
గంటలకునూడ యూనివర్సల్స్ ట్యువెండేసు సీరియల్ ని
డేనియల్ బూని అమృత తైల్యసాహస్కృత్యములు
గల చిత్రాత్మకకథ ఉపకథలు 1, 2, 3, మొదటివారము - 6
భాగము. ఫ్రెడ్ థాక్ యూనివర్సల్స్ గ్రేట్ బాక్సింగు సిరియసు
ని రెడర్ తువర్స్ ఇంటర్ నేషనల్ మ్యాగు గు క్యామిక్ కూడ
చూపబడును.

మెన్సరిజము నేర్చుకొనుడు

మెన్సరిజము, హిప్పటిజము, తాల్ రిడింగు, మెన్సరి
జనహాయమున వ్యాధి నివారణ మొదలగు విషయములన్నియు

విఫలముగ మర్మ
రహితముగ గురువు
లేకనే అభ్యాస
యోగ్యముగ రచించ
బడిన సమ్మోహన
గ్రంథము తత్ వి
ద్యా వ్యాపకోదేశ
ముతో వెలతగించి

ఒక రూపాయకు
మాత్రమే అమ్మబడును. వి. పి. ఛార్జీ నాలుగుఅకాదు
లక్షణ:-
మేనేజరు హిప్పటిక్ హోము, ఏలూరు.

నక్సన్ దంతచూర్ణము

ఈ చూర్ణము శరీరముననువులతో తయారు చేయబడినది.
వల్ల సంబంధమైన క్యాగుల లగ్నిటిని పోగొట్టును.
దబ్బి 1-కి 2 అకాదు డజన్ 1-కి రూ 1-4-0.
టి. ఎన్. స్వామినాథశాస్త్రి,
2 ఎ. ఆలంగారా వీధి, రియల్ స్టేషన్ మధ్యాహ్నము.

కౌటిల్యుని ఆర్థిక శాస్త్రము

గ్రంథకర్తలు:—మౌనిషీపూడి-వేంకట రంగయ్య, ఎం ఎ, ఆసుండ్రి. వేంకటశాస్త్రి చంద్రగుప్త చక్రవర్తికి పృథానమంత్రియు చాణక్య ధనుసామాంతరముగలిగినట్టియు కౌటిల్యునిచే రెండువేల సంవత్సరములకు పూర్వము వ్రాయబడిన సంస్కృతగ్రంథమునకు సరియైన తెలుగు. పరిపాలనవిధానమునుగుఱించి మనపూర్వులు వ్రాసిన గ్రంథములన్నిటిలో గ్రంథము. దీని సాధారణము చేసికొనియే కామయకాములు వాగ్గ్రంథములగుచిందిరి. పాశ్చాత్యులు సహిత మిక్కిల్యుద్ధగ్రంథములేదని పొగడియున్నారు. పోచిన కాలమందలి మనదేశములోని రాజ్యము లెట్లు పాలింపబడుచుండెనో తెలిసికొనగోరువారికిని చారిత్రపరిశోధకులందఱికి నిది య మూల్యమైనది. గ్రంథమునుప్రాసినవాడు కౌటిల్యుడేనా కాదా, గ్రంథకర్తకాలమెది, గ్రంథయందు కల్పింపబడిన రాజ్యాంగము యొక్క పృథానలక్షణము లెవ్వి-అనువిషయములను విమర్శించిన యుహాద్వారము చేసబడియున్నది. 100 పుటలగ్రంథము. కాలి కొలైండు. ఖరీదు రు 4.0.0 మాత్రము.

మౌనిషీపూడి వేంకటరంగయ్య.

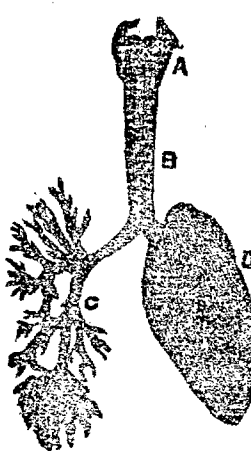
మహారాజా కాళేజి, విజయనగరం.

దగ్గులు! జలుబులు!! ఇన్ ఫ్లుఎన్సా!!!

హాడ్ నెస్సు

“యూమెంటల్ జాబులు” అన్ని విధములదగ్గు, జలుబు, గొంతుపుండు, రొమ్ము పడితేము, ఇన్ ఫ్లుఎన్సా, మొదలగువాటిని తప్పక తుడుచుచు. తుడుచును రాసీయక ఆటంకపరచును.

“విలాన్ సెట్” “అస్ట్రీలేషి యన్ మెడికల్ గెజెట్టు” “డిప్టాక్టివనర్” “మెడికల్ డ్రెస్సు ఆండు సర్జునరీ” “మెడికల్ రిఫ్రాక్” “ప్రాక్టికల్ మెడిసిన్” డెల్లి (ఇండియన్ మొదలగు వైద్యప్రపంచముచే సిపార్సుచేయబడినది.)

కంఠధ్వని కుత్తుక

ఉపరితీక్తులు మొదలగు

వాటికి కావసినవి

వి.స్వర్ణపేటిక.

సి.శ్యాపనాశము.

సి.శ్యాపనాశము యొక్క

గొట్టుము.

డి.ఒక శ్యాశోకము ప్రత్యేక

భాగము. అన్ని కెమిస్టులుకా

ణము లందును వెలకు దొరకును.

అస్ట్రీలిగాలో చేయబడినది. బుడ్డి 1-కి ధర రు 1.2.0.

అన్నిచోట్లలో దొరుకును. ఈదగున తెలుపబడిన జాగా లలో దొరకును.

మెసర్సు ఎన్. నేతాయి గొండ్లర్ ఆంధ్రకో, చైనా బహుళోడ్డు. అగ్గిన్ ఆంధ్రకో కెమిస్టులు, బ్రాడ్వే.

సోల్ ఏజంట్లు:— నైనామహమ్మదు అంజానమ్మ రి మెక్లిక్ విధి, బార్లీ దోను, మద్రాసు.

కావలెను

శ్రుతి చోట మా క్యాలండర్లను విక్రయించుటకు ఏజంట్లు కావలెను. మిక్కిలి లాభకరమైన వ్యాపారము. దరఖాస్తు పంపిన వ్రతరులు తెలుకబడును.

Rajvaid Sri Ramandasji Kaviraj
152 Harrison Road, Calcutta

చాకులు-తాళములు

మంగలికత్తులు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చేయబడినవి మేలయినవి.

కెంటనే ధరలకావలసినవారయ్యెను.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ cet.

8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫిక్ అడ్డెసు. “ఇండస్ట్రీ” పెద్దాపురం.

ఏజంట్లు కావలెను

బాగుగా సాపించబడిన ఒకలిమిపెడకంపెనికి వాటాలను కక్వాసుచేయుటకు మంచి అనుభవముగల ఏజంట్లు కావలెను. ధరావతు కట్టినలెను, జయముగాంచునట్టి వారలకు మంచిజీతము ఏర్పాటుచేయబడిన బత్తె యివ్వబడును. వరతులనుఅంగీకరించి ఏర్పాటు చేయబడినవారు బెజవాడలో ఏర్పాటుచేయబడు కార్యాలయమునందుగాని లేక మద్రాసు కార్యాలయమునందుగాని లేక పాడే అక్కినునందుగాని ఖాయముగాఉంచబడుదురు. పూర్తివివరములకు ఒడంబడికకు తీర్మానమే ఎనిమిది అణాలు తపాలాబిళ్లతో దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

X

C/o "The Andhra Patrika"

Post Box No. 212, Madras

ఎల్కే టేక్ పాకెట్టు లాంపు

పూర్తిపెట్టు 1కి 2-4-0

చేబరు 1కి 0-12-0

బల్బు 1కి 0-6-0

సిక్ లైటుస్ స్పింగ్ లాంపు 1కి 1-8-0

చాంబాడి, ప్రోగ్రెస్ ప్రూఫ్, రింగులది.

చదువకిరాళ్లు డబ్బు 1కి 0-12-0

మినియెలి క్రిక్ స్టోర్సు

83, చీనాబజారురోడ్డు,

మదరాసు.

నాణ్యమైన బనీనులు

ఈ దిగువ నుదహరించిన విల్లులో తయారగుచున్న బనీనులు, హిందూదేశపువిల్లు నూలులోనున్నా, ఖద్దరునూలులో నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టు, పుష్ప, ప్రత్తి, వస్త్ర, రాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, వీధసాదలకు, వీలుగా యుండే లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చాకగా యేర్పాటు చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వస్త్రకులకు (హోల్ కేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కంట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారవీట్లు కల్పజేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోరినవారు యాక్రింది విలసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బనీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, పొట్టు ప్రీ థు 6.0-0

మా నేజరు:— ఆంధ్రహోజీరీమిల్సు,

బెజవాడ, దక్షిణఇండియా.

Advertisement for 'Sri Ramandasji Kaviraj' featuring a portrait and text in Telugu. The text mentions 'Rajvaid Sri Ramandasji Kaviraj' and '152 Harrison Road, Calcutta'.

గ్రహణిమాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు.0-8-0

రక్తచేపనములు, బంకిచేపనములు, జిగటచేపనములు, అజీర్ణచేపనములు, నీటిచేపనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించిన లోడనే నిలిచిపోవును. వీటిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. కెంటనే గుణ మిచ్చును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

తెలిగ్రాఫ్ ఉద్యోగిని పనిచేయించుట

తొలగించుట

సుబ్బారావుగారి వాదము

బెజవాడలో తెలిగ్రాఫీస్టుగా నుండి పనిలోనుండి తొలగింపబడిన ఎక్. సుబ్బారావుగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు: హిందూపత్రికాప్రతినిధిలో ప్రభుత్వోద్యోగి యొకడు దెలిపిన సమాచారములు కొన్ని ఏప్రిలు 28 వ తేదీన హిందూ పత్రికలో ప్రకటింపబడినవి ఈ దిగువవిషయములను ప్రజలకు తెలుపగోరెదను:—

అధికారవాద్యతనంతయు గలిగినట్లు పత్రికాప్రతినిధి దెలిపినఉద్యోగి తిలకుస్వరాజ్యనిధికి విరాళమొసగుటయే ముఖ్య నేరమనియు యితరవిషయములన్నియు అంత ముఖ్యమైనవి గావనియు నుడివెను. ఈనిధికి నేనేగాక యితరులుగూడ విరాళము లానంగిరి. కాని వారివలె నేనొకలేదు. నేనియ్యలేదని జెప్పను. ఇప్పుడే దని అసత్యమౌచిన వారు సత్యము దెలిపినటులు. పోట్టుమాడ్చు జనరలుగారు నమ్ముకొనిరి. సత్యముబలికి యిచ్చితిని నేను జెప్పటచే పనినుండి తొలగింపబడితిని. నావలె యితరులనుగూడ శిక్షింపవలెనని నేను కోరెను. కాని ప్రభుత్వశాఖవారు ఎంతచక్కగా పరీక్షించుచున్నారో ప్రజలెరుంగవలెనని డెలుపుచున్నాను. ఈ కేసునందు పరిశోధన బాగుగ జరగలేదనియు, అందు చాలలోపములు గలవనియు, పోట్టుమాడ్చు జనరలునకు, డైరెక్టరు జనరలునకు, ఇండియా ప్రభుత్వకార్యదర్శికి రిజిస్టరు పోట్టువ్వార తెలియబరచడమైనది. కాని యివి యేమయినవో దైవమునకే యెరుక. పరిశోధనయందలి లోపముల గూర్చి డైరెక్టరు జనరలుగారు యేమిశ్చిద్ద తీసికొనిరి. ఈ విషయమునందలి నిజమును దెలిసికొనుటకు పోట్టుమాడ్చు జనరలుగారేమి పయిత్నించిరి? నాచై ఆలోపించిన ప్రత్యేకనేరము సందర్భమున ఒక సివిలు ఉద్యోగి తిలకుస్వరాజ్యనిధికి చందా యిచ్చుటకు గూర్చి దెలిపిన యభిప్రాయమును ఉదాహరించెదను. కాకినాడ ట్రేజరీడిప్టీ కలెక్టరు కచేరిలోని ఉద్యోగి ఒకడు యినిధికిగాను ఒకబస్తా బియ్యము నొసంగెను. జిల్లాకలెక్టరున కీబిషయము ఫిర్యాదుచేయబడగా ఆయనకు హెచ్చరిక దెలిపెను. అంతటితో నావిషయము ముగిసెను. ఈ ఉత్త ఉద్యోగిప్రసక్తనము ప్రశంసార్హముగ నున్నది.

ఇతర స్వల్పవిషయములగూర్చి పోట్టుమాడ్చు జనరలు గారిని కొన్ని ప్రశ్నలడుగదలచితిని. అసహాయ వాదయనగా నెవరు? నేను ఏ అసహాయవాదితో సాంగత్యము గలిగియుంటిని? హిందూ, ఆంధ్రపత్రిక, బొంబాయి క్రానికలుపత్రికలను తెప్పించుటయే అసహాయాద్యమమునకు సానుభూతిజూపుటయగుచో, పోట్టుమాడ్చు జనరలుగారి కచేరిలోగల క్లబ్బునకు వాటిని తెప్పించుటకు యేరితిగా ప్రోత్సహపరచుచున్నారో దెలియకున్నది. ఆక్లబ్బునకు ఉచితముగా నొక “స్వాజ్య” పత్రికగూడ వచ్చుచున్నట్లు నాకు దెలిసినది. దీనిపట్టి జనరలు పోట్టుమాడ్చు గూర్చి అసహాయాద్యమమునందు సానుభూతి గలవారని యేల తలంపరాదు? అంతేకాక, యింపత్రికలు తెలిగ్రాఫు క్లబ్బువారిచే తెప్పింపబడుచున్నవి. ఈక్లబునకు అగ్యత్తుడు, కార్యదర్శి గలరు. నేను ఒక సాధారణాభ్యుదయ. నేనొక్కడను కాదనుట వలన ఆ పత్రికలు రాకుండ జేయగలుగుదునా? మంత్రివర్గపు బ్రాహ్మణేతర దినపత్రికయగు ‘జస్టిసు’ పత్రిక రాకుండ నిలిపివేయుటకు నేను సమ్మతించిచ్చినంతమాత్రమున ఉద్యమమునకు సహాయముజేసిన వాడనగుచో, నావలె సమ్మతులనిచ్చినవారందరుగూడ అట్టి వారే యగుదురు. వారినిగూడ ఉద్యోగములనుండి తొలగింపవలసియుండును. వారివలె తొలగింపలేదు? గాంధీగారిని మహాత్ములనుట నేరమగుచో జీససు క్రైస్తుని క్రైస్తుప్రభు వనుట గూడ నేరమే. నే నీవిషయమును గట్టిగా జెప్పగలను. కద్దరు ధరించుట నేరముకాదు కాని, అసహాయాద్యమమునకు సానుభూతి జూపునట్టిచిహ్న మని పో. మా. జనరలుగారే నుడివిరి. ఆయనక్రిందనున్న ఉద్యోగలలో నెంతమంది కద్దరు ధరించుట లేదు? కద్దరుధరించువారందరు అసహాయాద్యమము పట్ల సానుభూతిగలవారని పో. మా. జనరలుగారు నిర్ధారణజేసిరి. ఈ సూత్రమునే ఇతర ఉద్యోగలపట్ల నేల అనువర్తింపజేయరాదు? తనఉద్యోగలలో చాలమంది బహిరంగముగా జేయచున్న పనులను నివారించుటకై ఒక్కని మాత్రము శిక్షించుచున్నారనుట కిది తార్కాణముగాదా? పోట్టుమాడ్చు జనరలుగారి తీర్పును గూర్చి తా నేమియు జోక్యము కలుగజేసికొననని డైరెక్టరు జనరలు గారనిరి. నా విన్నపమును, ఎట్టివరతులు లేక యొసంగిన సూచనయొ ఇండియా దొరతనమువారు నిరాకరించిరి. (హిందూ)

యావద్భారత మహమ్మదీయసమితి

సాంవత్సరికసమావేశము జిన్నాగౌరవార్థకత్వక్రింద
లాహోరులో జరుగుట

లాహోరు, మే 24:—యావద్భారత మహమ్మదీయసమితి సాంవత్సరికసమావేశము నేటిదినము లాహోరులో ప్రారంభమయ్యెను. సామ్రాజ్యశాసన సభాసభ్యులగు జిన్నాగారు అధ్యక్షత వహించిరి. వారి అధ్యక్షకోపన్యాస సంగ్రహము ఈ దిగువ ప్రకటింపబడినది.

అధ్యక్షకోపన్యాసము

స్వరాజ్యనిర్మాణపునాది స్థిరముగనుండునట్లు చేయుట మహమ్మదీయుల బాధ్యత. ఇంతవరకు ఎన్నియోతప్పులు పొరపాటులు జరిగినవి. కొంతకేడు కలిగినది. కొంత మేలుకలిగినది. ఈ మాడు సంవత్సరములు జరిగిన ఆందోళనమువల్ల స్వరాజ్యసమస్య ప్రాముఖ్యమునకు వచ్చెను. భారతదేశమున అధ్యక్షతాత్మక ప్రభుత్వమును స్థాపించవలయునని తీవ్రముగ ఆందోళనము జరిగెను. రాజకీయవిషయములందు అందరు కొంతతేడవ నహించుచున్నారు. స్వపరిపాలనావ్యవస్థకు సాధారణపోతులుకూడ గుర్తెరిగియున్నారు. స్వరాజ్యసంపాదకు హిందు మహమ్మదీయుల ఐక్యతను అవసరము. హిందువులు మహమ్మదీయులు అన్యోన్యము గలవారై యుండవలెనని ఇంతకాలము విదేశీయుల ప్రభుత్వము కొనసాగుచున్నది. హిందువులకు మహమ్మదీయులకు నేదినము భేదము లుండవో ఆదినమె మనము స్వరాజ్యము పొందెము. స్వరాజ్యము హిందుమహమ్మదీయుల ఐక్యతను. ఇవిరెండు పర్యాయపదములని చెప్పవచ్చును.

ప్రభుత్వమువారు మన కోరికల నంగీకరించువరకు ఈ ఆందోళనము తగ్గవూడదు. శాసనసభలద్వారా ప్రభుత్వనిర్మాణము అసాధ్యమగునట్లుగ చేయవలెను. పార్లమెంటు సాంప్రదాయముల ననుసరించి ప్రతిష్ఠాంశములకు గడంగవలెను. అన్నిప్రయత్నములు నిష్ఫలమైనవివద ఈ విధానము నవలంబించవలెను, అంతవరకు ఈ శాసనసభలద్వారా సంపూర్ణ లాభము సాంబుటకు యత్నింపవలెను. ఇండియా ప్రభుత్వ నిర్మాణమునందు మార్పు కలుగజేయవలయుననుసరస్య ప్రస్తుతము ముఖ్యమైనది. బడ్జెటునందు ఖర్చులకు తగ్గించుటకు శాసనసభనాటికి అధికారమున్నదిగాని ప్రభుత్వమువారు శాసనసభవారి నిర్ణయమును నిరాకరింపవచ్చును. ప్రజల అభిప్రాయములకు విరుద్ధములగు శాసనములను ప్రకటించుటకురాజప్రతినిధికి ప్రత్యేకాధికారములున్నవి. రాష్ట్రములలో ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమునిష్ప్రయోజకమునినిరూపించబడినది. సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము ఇయ్యకలేవదు. నిజముగ ప్రజాప్రతినిధులకెట్టి అధికారములేదు. ఇట్టిస్థితిని మిరెంతకాలము సహించెదరు ప్రభుత్వమువారు పరిశీలులను గుర్తెరిగి ఆలస్యము చేయవలెను. ప్రజాభిప్రాయమునకు అనుగుణ్యముగ పనిచేయుమనని నమ్ముచున్నాను. ప్రస్తుతము అమలునందున్న సంస్కరణములు అంతమొందవలయు ననియు, నూతనవిధానము విషయమై ప్రభుత్వమువారు ప్రజలు కలసి ఆలోచింపవలయుననియు ప్రభుత్వనిర్మాణసందర్భమున ప్రజలకు నిజముగ అధికారముండవలయుననియు, ప్రపంచమున తనకుగల గౌరవస్థానమును ఆక్రమించుకొనుటకు తగిన ప్రతిష్ఠను భారతదేశము సంపాదించుకొనవలయు ననియు భారతీయులందరు కోరుచున్నారు. ఈ ఉద్దేశములు నెరవేరనట్లు చేయుటయే దేశీయుల ప్రథమకర్తవ్యము. మహమ్మదీయసమితివారు కూడ ఈ ఆదర్శమునేయుంచుకొనవలెను. కావున భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము సంపాదించుటకుమిరెందరు పాటుబడ సంస్థలై యుండవలెను.

ఇతర వివరములు

సభకు రాజాలనందులకు చింతిల్లును సభ విజయమును కోరుచు మహమ్మదాబాదురాజా, హాసను ఈమాము, డాక్టరు సుక్రూవది, హయానుబాఖరు, హాకిం అజ్జులుఖాను గార్లు పంపిన లేఖలను కార్యదర్శియగు జహూరు అహమదుగారు చదివిరి. సభపట్ల సానుభూతి చూపుచు డాక్టరుగారు, బర్మాను హాజరాజా, సర్ డిన్నావాచ, పరంజి, పండిత మోక్షవ్యగార్లు లేఖలు వ్రాసియుండిరి.

గౌరవహామతునిలేఖ

గౌరవహామతుడు ఈ క్రిందివిధమున లేఖ వ్రాసెను. "సమితి సమావేశము విజయవంతముగ కొనసాగునని

నమ్ముచున్నాను. ఈ సమావేశమువల్ల హిందుమహమ్మదీయుల ఐక్యతను స్థిరపడగలదని నమ్ముచున్నాను."

అధ్యక్షకోపన్యాసము ముగిసినపిమ్మట విషయనిర్ణయ సంఘ సమావేశము జరిగెను.

సమితి సమావేశము

లాహోరు, మే 25:— నేటిదినము సమితిసమావేశము మరల జరిగెను. సభ్యులసంఖ్య ప్రేక్షకులసంఖ్య అధికముగ నుండెను. భూర్షిగారి మరణమునకు చింతిల్లుచు అగ్గతండ్రిక తీర్మాన ముపపాదించిరి. సభ్యులందరు లేచి నిలచుకొని తీర్మానము ఆమోదించిరి.

ప్రభుత్వనిర్మాణము

భారతదేశ ప్రభుత్వనిర్మాణమువిషయమై షేఖఅబ్దులు కావరుగారు దీర్ఘచురు ఒకతీర్మాన ముపపాదించిరి.

కాంతముగ జీవితము గడపుటకు అనుగుణ్యముగ విధమున ప్రభుత్వనిర్మాణ ముండవలెను. మహమ్మదీయులసంఖ్య అధికముగ నున్న పంజాబు బెంగాలు సరిహద్దుల రాష్ట్రములందు మహమ్మదీయులకు అధికమగుప్రాతినిధ్య ముండవలెను. సౌరజనసంఖ్యనుబట్టి ప్రాతినిధ్య మేర్పడవలెను. అల్పసంఖ్యాకులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండవలెను. కాని ప్రత్యేకసంఘముల హక్కులకు భిన్నముకాని విధమున ఈ విధానమును అమలునందుంచవలెను. మతవిషయములందు అందరకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య ముండవలెను. ప్రత్యేకసంఘములకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గము లుండవలెను. కాని అనవసరమని తోచినప్పుడు ఈ ప్రత్యేకనియోజకవర్గములను రద్దుచేయవచ్చును. ఈ భావములగుల తీర్మానమునూ రుపపాదించిరి. షేఖ నియోజకుమహమ్మదు ఖోజాబానునోరుగార్లు తీర్మానమును బలపరచిరి.

అల్పసంఖ్యాకులకు ఇతరులకు అధికముగ ప్రాతినిధ్య ముండవలయునని జయ్యద్దీను అహమదుగారు (ఆంగ్లరు) ఒక సవరణ ముపపాదించిరి. ఈ సవరణ పలువురు బలపరచిరి. వపులాన మహమ్మదాబాదు అల్పసంఖ్యాకుల విషయమై మైత్రితో ప్రవర్తించుట అవసరమని చెప్పిరి.

పంజాబు ప్రభుత్వపువిద్యాశాఖ మంత్రియగు మిగ్గాను ఫజ్లహుసేనుగారు సవరణను ఆక్షేపించుచు మొదటినుండి తమ ప్రాతినిధ్యపు హక్కుల విషయమై మహమ్మదీయులు పట్టుదల చూపుచుండలేదనియు, మహమ్మదీయులలేనే ఇతరసంఘములవారుకూడ కొంత స్వార్థాత్మకమును చూపవలయుననియు చెప్పిరి. మంత్రిగారు మాట్లాడునప్పుడు వారు మంత్రిగ మాట్లాడుచున్నారా లేక సమితిసభ్యుడుగ మాట్లాడుచున్నారాయని పలువురు ప్రశ్నించిరి. మంత్రిగారు ఉపన్యాసమిచ్చుటకు వీలులేని విధమున సభ్యులు అల్లరిచేసిరి.

కడకు సవరణపై సమ్యక్తులు పుచ్చుకొనడము. 126 గురు అనుకూలముగను 82 రు ప్రతికూలముగను సమ్యక్తుల నొసగిరి.

మత స్వాతంత్ర్యమునకు సంబంధించినభాగము ఆమోదింపబడెను.

ప్రత్యేక నియోజకవర్గములకు సంబంధించిన భాగముపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. ఈ భాగముపై కొంచు సవరణలుపపాదించిరి. కాని ఆ సవరణలన్నియు నిరాకరింపబడెను. కడకు తీర్మానము సంపూర్ణముగ ఆమోదింపబడెను.

ఇతరతీర్మానములు

స్వరాజ్యమును త్వరలో స్థాపించుటకు ప్రయత్నములు జరుగవలయుననియు, సంస్కరణచట్టమునుమార్చవలయుననియు, సరిహద్దుల రాష్ట్రములందు సంస్కరణములను అమలునందుంచవలయుననియు, మరొన్ని తీర్మానములు ఆమోదింపబడెను. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును జరుగుచున్న తగాదాలు అల్లరులకు సమితివారు చింతిల్లుచు హిందుమహమ్మదీయుల ఐక్యతను స్థిరపడువిధమున నాయకులు పనిచేయవలయుననియు

అచ్చటచ్చట పంచాయితీబోర్డులను స్థాపించి ఇట్టి అల్లరులు జరిగకుండునట్లు చేయవలయునని మరియొక తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. భారతప్రభుత్వనిర్మాణము విషయమై ఆలోచించుట కొక ఉపసంఘము నియమింపబడెను. మహమ్మదీయ సంఘమువారి ప్రచారము విషయమై భిల్లాఫరుసంఘమువారి నో కలసి పనిచేయుటకు మరియొక ఉపసంఘము నియమింపబడెను.

ముగింపు

అగ్గతండ్రిల జిన్నాగారు నేర్పుతోను సామర్థ్యముతోను సభను విజయవంతముగ జరిపిరి. మహమ్మదాబాదు సభ్యులవృష్టి నాకర్షించుచుండెను. వారు లేచినప్పుడెల్ల అల్లాహ్ అక్బరు అను హద్ద్స్లులు చెలరేగుచుండెను. పంజాబుప్రభుత్వపువిద్యాశాఖామంత్రియగు మిగ్గానుఫజ్ల హుసేనుగారు సభాకార్యక్రమమునందు అధికముగ పాలు వ్రేకొనుచుండిరి. సభ జయప్రథముగ జరిగెను.

25 వ తేదీ రాత్రి జిన్నాగారు లాహోరునుండి సిన్ధూకు ప్రయాణమై వెళ్లిరి. మహమ్మదాబాదు ఆగ్రాకు వెళ్లిరి.

విద్యాశాఖమంత్రి యగు మిగ్గాను ఫజ్ల హుసేనుగారు సమితి అగ్గతండ్రిలకు సభ్యులకు విందొసగిరి. హిందువులు మహమ్మదీయులు, కాంగ్రెసు భిల్లాఫరు సంఘములకు చేరినవారు విందునకు నచ్చియుండిరి. లాహోరు మునిసిపాలిటీ అగ్గతండ్రిలకు చౌదరి సభాబుద్దీను గారుకూడ అగ్గతండ్రిలకు సభ్యులకు మరియొక విందొసగిరి.

బహిరంగసభ

లాహోరు, మే 24:— లాహోరు బ్రాడ్వాధనమున నొకపౌరసభ జరిగెను. ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితుల గురించి జిన్నాగారును మహమ్మదాబాదు ఉపన్యసించిరి.

ప్రస్తుతపరిస్థితులలో శాసనసభలద్వారా క్రమముగ పద్దతులపై ప్రభుత్వమువారిని ప్రతిఘటించి అది నిష్ప్రయోజనమైన స్వరాజ్యపక్షమువారి కార్యక్రమమును కొనసాగింపవలయునని జిన్నాగారు చెప్పిరి. హిందువులు మహమ్మదీయులు ఐక్యతను గలవారై యుండవలయు ననియు, శాసనసభయందలి స్వరాజ్యపక్షమువారికిని ఇండియా డెంటుపక్షమువారికిని ప్రజలు తోడ్పడుచుండవలయు ననియు జిన్నాగారు చెప్పిరి.

పంజాబు సందర్శింపరా మహమ్మదీయుల భేదములకు మహమ్మదాబాదు వగచిరి. అసహనోన్మాదులు అపజయము గాంచలేదనియు, ప్రజలు గాంధీహక్కులపై సంపూర్ణముగ ఆమోదింపవలయుననియు, త్రివిధహక్కులము అపజయము గాంచవలయుననియు, మహమ్మదాబాదు చెప్పిరి. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో శాసనోల్లంఘనమే ఉత్కృష్టమైన సాధనమనియు, త్వరలో స్వరాజ్యపక్షమువారు ఇతరుల శాసనసభలభ్రమవనని మహమ్మదీయ మార్గము ఆకలంబింపగలరనియు మహమ్మదాబాదు చెప్పిరిమ ఉపన్యాసము ముగించిరి. (ఆ. ప్రె.)

మూల శంక కుతైలము

వెల డబ్బీ 1-; రూ. 0-12-0

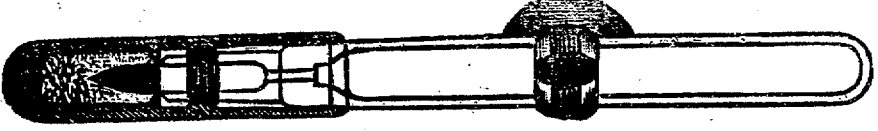
మూలశంకవలన అసనముదగ్గర చర్మము లూపువారి క్రమముగ చిన్న చిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇవి వైద్యకోశపు మందతలన (Torpid liver) గలుగును. అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒకచోట కూర్చుండుట, మలావరోధమున బహిరంగమునకు పోయినపుడును ఇతర మయములందును రక్తముపడును. దీనివలన బాదపడువారు కారము, ఆవ మొదలగు పదార్థములను తగ్గించి తినుటయు, విరేచన సాధకములను కూడా గాయల తినుటయు యుక్తము. ఈతైలమును మొలలపైరూచిన బాధ వెంటనే పోయి రక్తముపడుట మానును. బాలబిమాలతలవలన సుఖవిరేచన మగును. ఈరెండు మందులను విడుదల కొంతకాలము వాడ్కి మూలశంక రోగము తగ్గగలదు.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

నెల్స్ ఫిల్లింగు

"ఆ గేట్"

ఫ్రెంచ్ పేనా

కాకాల్స్ నెల్స్ క్రమంచునునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా అగ్రేమియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కిలిమహిమగా జనాదరణీయమైయున్నది.

సాదారణమయిన "ఆ గేట్" కలము

మామూలగా ఉపయోగింపబడు ఉత్కృష్టసాటికి బదులు "ఆ గేట్" గాజాపాళి మనయోగింపబడు యచ్చుతగు నూతన భాసము. ఒకతూరి సిరాలో మునిగినయెడల అందు నిమిగనులవలన చక్కగా వ్రాయును.

మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మదరాసు.

యంగు ఇండియా సంపాదకీయ వ్యాఖ్యలు

మే 22 వ తేది యంగు ఇండియా పత్రికలో మహాత్మా గాంధీ గారు చేసిన వ్యాఖ్యానముల రచించిరి:—

ప్రిన్సిపాలు గిద్దానీగారు

గిద్దానీగారినిగూర్చి, కొన్ని విషయముల తెలుపగోరుచు నేను వ్రాసిన లేఖకు నాభావరిపాలకుడు 12 వ తేదీన ఈరీతిగా ప్రత్యుత్తర మొసగెను:—

“అయ్యా, మీరు 5 వ తేదీన వ్రాసిన లేఖచేరినది. జైలులో గిద్దానీగారి స్థితిగతులను గూర్చి నేను విచారింపగా ఈది గువరీతిని దెలిసెను.

గిద్దానీగారు జైలులు దుష్టులనే తొడుగుకొనుచున్నారు. అవి శుభ్రముగ నేయున్నవి. వాటిని ఉత్తుకుట ఆయన కోరినపుడు సజ్జనిచ్చుచున్నారు. మార్చి 21 వ తేదీ నుండి ఆయన ఎన్నడు ఉపవాసము చేయలేదు. మంచి ఆరోగ్యముగ నున్నారు. 1 మణుగు 38 నేర్లు బరువుతూగిరి. ఇప్పటి వరకు ఇతర ఘోరిలవలె జైలుభోజనము జేయుచున్నాడు, కాని కొన్ని సమయములందు వైద్యసమృద్ధిపైని పాలు ఇచ్చుచున్నారు. ఆయనను బంధువులుగాని స్నేహితులుగాని వచ్చిచూచుట కెట్టి అభ్యంతరములు కలుగజేయలేదని తెలియచున్నది. ఈ మధ్యనే ఆయన భార్యయు, సోదరుడు వచ్చి చూచిరి. అప్పుడు అన్ని సదుపాయములు చేయబడెను. జైలులు నిబంధనప్రకారము ఆరు నెలల కొకసారి ప్రేక్షకులు వచ్చిచూడవచ్చును.

నేను జైలులకు స్వయముగా బోయి చూచి వైవిధ్యములను తెలిసికొంటిని. గిద్దానీగారు, స్వయముగా వండుకొనుటకు కాయగూరలు, నెయ్యి యిమ్మనియు దేహపరిశ్రమ జేసికొనుటకు అనుజ్ఞనియును నన్నుగోరెను. నేను ఈ సదుపాయము లన్నిటిని ఒసంగితిని. జైలులు అధికారులు కఠినముగా నున్నారని ఆయన వాతో ఫిర్యాదుజేయలేదు. నే నాయనను ఒంటరిగా సంవర్ధించియుండుటచే అట్లు ఫిర్యాదుజేయుట కవకాశముగూడ నుండెను.

ప్రిన్సిపాలు గిద్దానీగారిని శిక్షించుటకు గల కారణములగూర్చి మీరు ఆ పోహ పడుచున్నట్లు తోచెడిది. క్రిందటి అక్టోబరుమాసములో జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, సంతానగార్లతో సహా యాయన పీఠలు కొడు 188, 145 పెక్షుల క్రింద అరెస్టుచేయబడెను. నేను పరిపాలకునిగానుండి, తిరిగి యీ సంస్థానమునకు అనుజ్ఞలేనిది రాగూడవను పరతుపై వారు మువ్వరిని విడిచిపెట్టితిని. నాభా సంస్థానములోనికి శిబిరముగ ప్రవర్తించిరి. మొనట వీరికి చేయబడిన శిక్షలో విగతిన భాగము నిప్పుడు అనుభవించుచున్నారు. వేరొకవేరముపై గిద్దానీగారిని విచారించునట్లేము లేదు.”

కావున, జిహాండుగారి యభిప్రాయము ప్రకారము ప్రజోపయోగార్థము నాభాసంస్థానములోనికి ప్రవేశించుటచే, గిద్దానీగారు మొదటి విధింపబడిన రెండేడ్లశిక్ష ననుభవించవలెను. తొలిసారి తన్ను విడిచిపెట్టవలెనని ఎన్నడును కోరుకొని యుండలేదు గావున గిద్దానీగారు ఫిర్యాదుచేయలేదు. దయతో గూడగొనిన ప్రజోపయోగకార్యముగా భావించిన దర్శకు ఆయనను శిక్షించిన ప్రభుత్వమును గూర్చి ప్రజలేమనున నలసియున్నది? ఆయనచర్య నిజముగా నెవ్వరికిని హాని కలుగజేయలేదు. జిహాండుగారి పలుకులు విశ్వసించినచో ప్రిన్సిపాలు గిద్దానీగారు అకాలిజితతో నాభా రాష్ట్రము ప్రవేశించ నట్లేదేమిచేయును. జైలులునుండి విడిచిపెట్టినతరువాత నింకను ఆరాష్ట్రమునందే యుండవలసి గిద్దానీగారు పంతులు పట్టెయుండరు. కావున ఆయన శిక్షను పూర్తిగా ననుభవించునట్లు చేయుటకు తగిన కారణ మగవడదు.

శిక్కులు హిందువులలో?

పంజాబునుండి ఒకవిత్తు డిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు:— “జైకమునుగూర్చి మీరు వ్రాసిన వ్యాఖ్యానమునందు అకాలీలను ముస్లిములు క్రైస్తవులతోపాటు హైందవేతరులుగా పేర్కొనినందుకు వారు కోపగించుకొనుచున్నారు. శిక్కులు హిందూమతమునుండి వీడిపోలేదని చాలమంది నాతో ఫిర్యాదు జేసికొనిరి. ఇదివర కొకసారి స్వామిప్రధానంధగారే తాను హిందువని పిలువబడుటకు అభ్యంతరము దెలిపెను. ఆ రీతిగనే కొందరు శిక్కు మత ధర్మ హిందువుల

లని పిండుకొనుటకంగీకరింపరు. శిరోమణి సంఘసభ్యులలో ముఖ్యులు చాలమంది హిందూ సభాసభ్యులుగా నున్నారు. అకాలీలలో నొకపక్షమువారు హిందువులతో సంబంధము పూర్తిగా నవలంబించుట మంచిదని యందురు. కాని వేరొక పక్షమువారు వ్యతిరేకభిప్రాయము గలిగియున్నారు. వారు తమదేవాలయము హిందూదేవాలయములందుగాక వేరుగా తమ స్వాధీనమునందే యుండవలెనని కోరుచున్నారనుట నిజమే. కాని హిందువులలో వివిధకాఖిలవారు అట్లు గోరుచున్నారు. జైలునుల కట్టిసదుపాయముగలవనివింటిని. శిక్కులు హిందూమతములో పూర్వార్చార పరాయణులుగాని ఆర్య బ్రహ్మమతస్థులు గోరినదానికన్న నెక్కువగోరలేదని నాకు దెలియజేయుటైనది. శిక్కు-నాయకుల సాంగత్యమువల్లను, శిక్కు మతమును కొంతవరకు చదివి తెలిసికొనుటచేతను, అకాలీలకు హైందవేతరులుగా భావించుట వారికన్యాయము జేయుటయగునని నేనుగూడ భావించుచున్నాను.”

హైందవేతరులుగా శిక్కులను పేర్కొనినందుకు వారు ఇష్టపడకున్నారని దెలియుట సంతసముగనున్నది. నాకట్టి యుద్దేశమే లేదని వారికి దెలుపుచున్నాను. నేను మొట్టమొదట పంజాబు రాష్ట్రమునకు బోయినపుడు శిక్కులగూర్చి ముచ్చటించుచు, వారు హిందూసంఘమునందొకకాఖి యని నేను భావించునట్లు నుడిచితిని. వేలకొలది హిందువులు గురునానక్కును విశ్వసించుచుండిరినియు, గ్రంథ సాహిత్యమునందు హిందూకథలు హిందూతత్వముగలవనియు తెలిసియుండుటచే నేనట్లుంటిని. కాని ఒక శిక్కు స్నేహితుడు నన్నావలికి గొనిపోయి వారిని హిందువులుగా పేర్కొనుటచే చాలమందికి ఆగ్రహము కలిగినదని చెప్పి, యికముందెన్నడును అట్లు నుడువరాదని సలహాజేసెను. ఆయన సలహా సమయోచితముగ నున్నదని నేను పంజాబులో పర్యటన మొనర్చినపుడు తెలిసికొంటిని. చాలమందిశిక్కులు తాము హిందూమతమునకు శేవలము విరుద్ధమైన వేరొకమతస్థులుగా భావించుకొనుచున్నట్లు నాకగన్పట్టెను. మరల నట్లు పలుకనని నేను అవిత్తునకు వాగ్దాన మిచ్చితిని. ఈ ప్రత్యేకభావము ఎవరికో కొలదిమందికే గలదనియు, యెక్కువమంది శిక్కులు హిందువులుగానే భావించుకొనుచున్నారనియు తెలిసికొనుటకన్న యెక్కువసంతోషకరమగువార్త యుండదు. ఆర్యసమాజములోగూడ నిశ్లేజరిగెను. తెలియక, వారిని హిందూమతములో నొకభాగముగా పేర్కొనుటచే కినుక జేందిరి. ఒక పెద్దమనిషి ఆయనను హిందువుడనుటచే అమర్యాదజేసినట్లు భావించెను. ఆయన మనస్సు నొప్పించు నట్లేశముతో నే నట్లనలేదు. వెంటనే తన మా పణ వేడికొని ఆయనకు మనశ్శాంతి గలిగించితిని. జయనుల విషయమున గూడ నిశ్లే జరిగెను. నేను మహారాష్ట్రమునకు బోయినపుడు చాలమంది జైలునులు తాము హిందువులుగామని నాకు దెలిపిరి. జైలునులు దెలుపు ఆక్షేపణ నాకు బోధపడలేదు. జైను బౌద్ధ, హిందూమతములకు సమానధర్మము లనేకములుగలవు. ఆర్య సమాజము లట్లన్నచో కొంత సమంజసముగా నుండును. నీమన వారు విగ్రహారాధనమును పురాణములను బోత్తుగానవ్వరు. వేదములు, ఉపనిషత్తులయందు దెలిసిన ధర్మములకు మించి యితరములనంగీకరింపరు. బౌద్ధమతము, జైనుమతము హిందూమతమునకు సంస్కారముల నవచ్చును. బౌద్ధమతము ఆత్మపారిశుద్ధ్యమును గోరుచున్నది. హెచ్చుతగ్గులను తొలగించుచున్నది. జైలును మతము గొప్పతగ్గులను దెలుపుచున్నది. వేదాంత విషయములన్నిటిని తర్కశాస్త్రము వలన సాధించి సిద్ధాంతీకరించుచున్నది. ఈరెండు సంస్కార ఉద్యమములను దెలుపుగ్రంథములను మనము మట్టనే లేదని నాయభిప్రాయము.

ఇట్టి యభిప్రాయములు గలిగియుండుటచే, సిక్కుసోదరులను హైందవేతరులుగా పేర్కొనుట మనఃపూర్తిగా జేయలేదనియు, వారిభావములకు తగినగౌరవము జూపుటకే యుంటినియు వారు తెలిసికొనెదరని భావించుచున్నాను. సిక్కులు హిందువులుగా పరిగణింపబడినను హైందవేతరులుగా పరిగణింపబడినను శిక్కు-సత్రమును స్థాపించుట అపాయకరమే యగును. ఇట్లు పై రాష్ట్రమువారి యక్రమప్రవేశము—ఇది ఆక్రమప్రవేశముగాక వేరేమియు కాజాలదు—దర్బారువారి కక్షములనుగాని, పూర్వార్చారపరాయణుల సంకోచమునుగాని గుర్తించదు. శిక్కు-సత్రముగూర్చి యిప్పుడు స్పష్టముగా తెలిసికొనుటచే నది కేరళ ప్రజల ఆత్మగౌరవమునకు కొంతదెచ్చుచున్నదని చెప్పకతప్పకున్నది. వారు తిండికి లేక యుండలేదు. నేను వారింటియనుచో ఉపవాసమునైన చేయుదునుగాని, హిందువులుగాని, హైందవేతరులేగాని పైవారిధర్మముగానియ్య

ఆహారము గ్రహించను. తమ వారింటియల భోజన సదుపాయము గూర్చి కేరళ ప్రజలు తగినయోచనలుజేయుదురని నమ్మువలెను.

ఖద్దరు గొడుగులు

ఖద్దరునందు సంపూర్ణ విశ్వాసముగల ఒకవిలేఖరి గొడుగులగూర్చి యేమిజేయవలసియున్నదని ప్రశ్నించుచున్నాడు. గొడుగులను దుష్టులుగా భావించుకుండుటచే విదేశ గొడుగులను ఉపయోగించుటకు నామట్టుకు నాకెట్టి సంకోచములేదు. ఖద్దరుతో గప్పబడిన గొడుగులను నేను జూచితిని. ఖద్దరునకు తడిసిపోకుండ జేయు మైనమును (వాటర్ ప్రూఫ్ కంపోజిషన్) రాసి తడియకుండ జేయవచ్చును. అది చాల ఖరీదు గావచ్చును. కాని దృఢసంకల్పగులుగలవాడు వ్యయమునకు వెరువదు. వేదవారల గొడుగులను నేను చూచియున్నాను. కానికొత్త వార్షికలకుతప్ప వైదికుల గొడుగుల నుపయోగింపనియరు. గోస సంచలను రెండుకొనలు కలిపివట్టి తలపై వేసికొని యరవా. జైలులులో మేము గొడుగులుగా ఉపయోగించితిమి.

పట్టువస్త్రములను మడికి గట్టుకొనుచుగూర్చుకూడ విలేఖరికి సంజోషము గలిగెను.

పట్టువస్త్రములపరిశ్రమ కొన్నివేలమందికే సబంధించినదగుటచే కద్దరుపట్టుయే యెక్కువమడిగా నేను పరిగోంచెదను. నూలుపరిశ్రమ కొట్లకొలదిప్రజలకు సంబంధించినది. చేతిములు కద్దరుధరించుటకు మనఉద్యమము అంగీకరించుచున్నది. పట్టుబట్టులానే ముతుక ఉన్నపవస్త్రములను నూచించిరి. చేతితో పడకిన పట్టుబట్టినారకుట సులభసాధ్యముకాదు. మరియొ పట్టుదారము విడదీయమా చేతితో దీసినదా యనుసంజోషము గలగుచుండును.

మతము నేడి నెవమున అక్రమములు

డిల్లీ విలేఖరి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—“రోహ్తకు జిల్లాలో రోహ్తకు నందు అరువది చదువుల గృహము లున్నవి. వీరందరు కార్మికులు. ఆ గ్రామమునందు అష్టి స్థిరపరచుకొనువాక్కు లేదు. గ్రామతటాకమునందు నీరున్న న్నాల్లు అంతరి జలము నుపయోగించుకొనుచుండిరి. కాని అది యెండిపోయినదిప నూతులీరు వాడుటకై జమీందారులదయకు పాత్రులైరి. ఈజమీందారు అప్పు ఖ్యులను వీరికి నీరు తెండుకొనసమయ మిచ్చుటకు గంటలకొలది వేచియుండ మనెదరు. ఈ యిబ్బందిని తొలగించుకొననేర్పాటులు జేసికొనుటకు ఒక ఉపసంఘము నేర్పరుచుకొనిరి. ఇందు ఒక చదువుడు గలడు. చదువులు తమకొరకు నీరు తెండుటకై ఒక తోటమాలిని నెలకు రూ 15 యిచ్చి నియమించుకొనవలెనని నిశ్చయింపబడెను. మొదట చదువులంగీకరించిరి. కాని ప్రతి నెలయు పన్నునలె నింతసొమ్మునియగూడవని భావించిరి. ఇప్పుడేమిచేయవలసియున్నది? చదువులు తమకొరకు ప్రత్యేకముగా నూయి త్రవ్వించుకొనుటకై ఫలమునొసంగవలెనని ప్రభుత్వమువారిని వేడుకొనవలెనా? ఇది అసహాయోద్యమమునకు విరుద్ధముగా నుండదా?”

ఈప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుట అతిసులభము. చదువులు అసహాయవాదులు గారు. వారికి రాజకీయవిషయములు లేవు. కాని సంపూర్ణ అసహాయవాదియైనను అవసరమునకు ప్రభుత్వమువారివద్ద ఫలముకొనుటగాని ఆక్షేపణియుముగూడ ఆయన కొనకుండుటయే మంచిది. కాని అట్లు చేయగూడదని కాంగ్రెసునందు తీర్మానములేదు. కాంగ్రెసుతీర్మానమును బోధపరచుకొనినవా రెవ్వరును లాభము తీయుటకై ప్రభుత్వమువారివద్ద ఫలముకొనరు. ఈవిషయమున ఫలముచాలాఅవసరకారితమునకై గావలసియున్నది. నూయిత్రవ్వించుకొనుటకు చదువులు ప్రభుత్వమువారివద్ద ఫలము సంపాదించుకొనవలరని తలంచుచో అసహాయవాదులు అందువిషయమై సహాయము జేయుటకు వెనుదీయగూడదు.

వైప్రీక్షకు తరము దెలుపుట అన్నిపనులలో సులభమైనదేకాని తమకు అనేక రీతుల నేవజేయువారగు స్వయతే ఫలకు నీరి చెప్పిది మర్యాదయు, దయార్ధభావములేని హిందూ జమీందారుల నేమననచ్చును? ఈ క అకుతనమంతయు మతమునెడి నెవమున జూపుచున్నాడు. చదువులు నీళ్లు తెండిన తమ నూయి మయలుబడినచో, తాము ప్రత్యేకముగానుండు సౌకర్యము ననుభవించుటకు తామే తోటమాలికి వేతనమియరాదా? నూయి త్రవ్వించుకొనుటకు వారేయే ఫలమియరాదు? ఫలము

వైకం సత్యాగ్రహము

సి. రాజగోపాలాచారిగారి రాక

26 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున ఎర్నాకులమీదుగా శ్రీ మన్ రాజగోపాలాచారిగారు వైకం చేరిరి. నీలకంఠ సంబూద్రి గారుగూడ 26 వ తేదీని కల్లికోటనుండి కొచ్చికి వచ్చిరి. ఆచార్యగారు పోలీసుప్రేమనుకు వెల్లి రానున్నాయి నాయకరు గారి లో మాటలాడిరి. పిమ్మట సంఘమువారితో మాటలాడిరి. పశ్చిమద్వారముకడనున్న పలంట్టిరలను చూచిరి. సాయంకాలము బహిరంగసభలో సత్యాగ్రహీల కర్తవ్యమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి. “ఎజావాలలో హెచ్చుమంది సహాయము చేయకపోయి నందులకు చింతిలుచున్నాను. వారధికముగా తోడ్పడి భనసహాయము చేయవలెను. పలంట్టిరలుగా చేరవలెను. లేనిచో పరిహార పాత్రులయ్యెదరు” అని ఆచార్యులగాను నుడివిరి.

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు

28వ తేదీ సాయంకాలమునాయుడుగారు నేలమునుండివయలు చేరి 29 వ తేదీ ఉదయమునకు ఎర్నాకులము చేరెదరు. వెంటనే వైకంకువెల్లి, జూను నెలమొడటి తేడికి పోదనూరుకువచ్చెదరు అచట రైల్వేపనివాండ్రుసభలో సుపన్యసించెదరు. వైకంసత్యాగ్రహమును సాగించుటకు జూనెల 15 తేదీని ప్రవిడరాష్ట్రవలంట్టిరలసభను జరుపుటకు నాయుడుగారు నిశ్చయించిరి. వైకంకువెల్లి వచ్చినపిమ్మట ఆహ్వానములు పంపబడును. జూనెల 8 వ తేదీకి నాయుడుగారు మరల నేలమును వచ్చెదరు. (అ. వె)

కీ॥ శే॥ సర్ ఆనుతోపుముఖర్తీ

దహనకర్మవరములు

కలకత్తా, మే 26:—సర్ ఆనుతోపు ముఖర్తీగారు చనిపోయినందులకు విచారమును దెల్పుచు వారెండ్రు గౌరవమును సూచించుటకు, హైకోర్టు, స్ట్రాటుకాజుకోర్టు, రెండుపోలీసుకోర్టులు, సెనెటు, పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసు, కార్పొరేషను ఆఫీసు అన్నియును మానివేయబడెను. సర్ ఆనుతోపు కాపురముందు భవానీపూరులో బజారులు దుకాణములన్నియు మానివేయబడెను. అంతటి న్యాయశక్తి సకలవిద్యాపారంగతుడు బ్రతికియున్నంతకాలము హైకోర్టు విశ్వవిద్యాలయములకు పనిజేసెను.

ఆయన 1844 జూనులో జననమొందెను. కాలేజీ చదువైనపిమ్మట హైకోర్టు నకీలుగా పనిజేసి 1904 లో జడ్జియై ఫీపు జస్టిసుగ పనిజేసి క్రిందటి డిసెంబరు సింధును వుచ్చుకొనెను. చాలసంవత్సరములు విశ్వవిద్యాలయము వైసుభాస్వలగనందుడెను. రెంగాలు శాసనసభయందును, సామ్రాజ్య శాసనసభయందును సభ్యుడుగనందుడెను.

ఆయన కళేరసును పాట్నూనుండి స్పెషలు ట్రేయి నులో హకారాకు దీసికొనివచ్చిరి. పదియైన కొంచెము నేపటికి అచట చేరెను. ప్లాటుఫారంవద్ద హైకోర్టు జడ్జిలు కొందరు, విద్యాశాఖాంగమంత్రి, డెప్యూటీ మేయరు, చాలమందివచ్చిరి, యెండ్రో చేరి యుండిరి. పెద్ద ఉత్సవము యేర్పాటు జేయబడెను. కాని హకారావలెన మాయాటకును తెరచుటకును యంత్రము చెడిపోవుటవలన మూడుగంటలు ఆగవలసివచ్చెను. రెండుగంటలుండి కళేరసును స్టీమరు మీద దాటించి కలకత్తాకు దీసికొనివచ్చిరి. సెనెటుమందిరమున కెదురుగా మరల నూరేగింపు యేర్పాటు జేయబడెను. అంతట నది సర్ ఆనుతోపు ఇంటికి తీసికొనిపోబడెను. రెండు గంటలైన పిమ్మట శత్రుశాసనమునకు దహనమునకై దీసికొనిపోయిరి. శత్రు రాష్ట్రమంతటను కోర్టులలోను, హాయికోర్టులలోను కీర్తి శేషుని విషయమై ప్రశంసలు జరుగును.

పాట్నూ, మే 26:—నేడు పాట్నూ హైకోర్టులో జడ్జిలను వక్తిగ్రును కీ॥ శే॥ ముఖర్తీగారిని గూర్చి ప్రశంస గావించిరి. మధ్యాహ్నము వారి గౌరవాధ్యమై కోర్టు కట్టివేయబడెను.

బొంబాయి, మే 26:—బొంబాయి వార్తాపత్రిక లన్నియును రాజకీయాభిప్రాయము తెల్పునను కీ॥ శే॥ ముఖర్తీగారిని గూర్చి ఉదారతతో ప్రశంసించుచు వ్రాసెను. (అ. వె)

తాతాకంపెనీకి ప్రభుత్వదకసహాయము

బెంగాలువాణిజ్య సంఘభిషాయము

కలకత్తా, మే 26:—బెంగాలు వాణిజ్యసంఘమువారు, భారత ప్రభుత్వవాణిజ్యశాఖకు ఒకలేఖ వ్రాయుచు తాతాకంపెనీకి రక్షణము గాకుండ ప్రభుత్వదకసహాయము జేయుటవలన ఉత్సాహము యెక్కువ కావుగాన ఆవిషయమై బాగుగనాలో చింతపరచుచున్నది, యిపుడు తాతాకంపెనీకి నష్టము గల్గినదాని వలన దేశమునకే నష్టము గల్గినదియు తమయభిప్రాయమును తెలిపిరి. (అ. వె)

మహారాష్ట్రబాలభటమహాసభ

కార్యక్రమాంతము

పూనా, మే 26:—పూనాలో శెంట్రిలు డివిజను జాయింటు అసిస్టెంటు కమిషనరు హెచ్. కే. పట్నర్డుగారి అధ్యక్షతన జరుపబడిన మహారాష్ట్రబాలభటమహాసభ నేడు సాయంత్రములో ముగిసినది పూనా, సతారా, యోలాపూరు, నాగర్, నాసిక్, ధూళియా, జాల్గాను, కేను, కొల్హాపూరు, బహోదా, అందుదేశములలోని సంఘప్రతినిధు లీసభకు వచ్చిరి. బాలభట తంత్రములపై యుపన్యాసములును, ఆగుర్తల ప్రదర్శనమును, వంతెనగట్టుట, స్క్రీలో మునుగులునుండి తప్పించుట, మున్నగునవి బాగుగ జరిగెను. బాలభటుముఖ్యస్థానములలో మాసపత్రికను స్థాపించుటనుగూర్చియు, దేశభాషలో శెంట్రిలు డివిజనుప్రచారమును గూర్చియు, తీర్మానములు గావింపబడెను. ఈసభాసందర్భమున, బాలభటవాఙ్మయ ప్రదర్శనమును, వారికి కావలసిన పనుజాలప్రదర్శనమును, గావించబడెను. ఆదర్శప్రాయముగనుండు కల్బుగూడ యేర్పాటు జేయబడెను. (అ. వె)

బొంబాయి మ్యునిసిపాలిటీ

బొంబాయి, మే 26:—బొంబాయి మ్యునిసిపాలిటీ క్రింద చుట్టుప్రక్కనున్న పల్లెలనుచేర్చుటకుగాని లేక యిష్టమున్న చిన్నమ్యునిసిపాలిటీలకు యొక్కన అవకాశము లిచ్చుటనుగూర్చిగాని విచారించుటకై బొంబాయి నుబర్చునుడివిజను కమిషనరు అధ్యక్షతన అధికారులయొక్కయు, అసధికారులయొక్కయు విచారణసంఘము నియమింపబడెను. (అ. వె)

అరేబియా సుల్తాను

బొంబాయిలో స్వాగతము

బొంబాయి, మే 26:—అరేబియాలో షేహరు, నాకల్లాసుల్తాను, హెచ్. హెచ్. సుల్తాను ఓమరు ఆల్జీరియా ఉదయము తనసిబ్బందితో బొంబాయిలో దిగెను. బొంబాయి కలెక్టరుగారు వారిని సత్కరించిరి. వారిగౌరవాధ్యమ 11 ఫీరంగులు వేయబడెను. మహమ్మదీయవర్తకులు వారిని పుష్పమాలాలంకృతులజేసిరి. గౌరవాధ్యమంచుబడినభటుల పరీక్షించి వార్డును రోడ్డును మోటారులోబోయిరి. వారు బొంబాయిలో నున్నంత కాల మచటనేయుందురు. (అ. వె)

భారతచంద్రనమాలోచక వర్గము

యల్. యం. నమర్థగారి నియోజనము

కిష్టా, మే 26:—బి. యల్. బానుగారిస్థాన భారతచంద్రనమాలోచక వర్గమునందు యల్. యం. నమర్థగారిని (బా. బాయి) భారతచంద్రన నియమించిరి. (అ. వె)

సి. అందు ఓ. కె. యిల్. స్టీమరు

బా. బాయి, మే 26:—బా. బాయి డి 15 వ తేదీ కు పోయెదమనె. అందు ఓ. కె. స్టీమరు బొంగాలు ఏడెను లో ఆదివారము సాగుండు 1 గంటలకు బయలుదేరును. మామూలుగా 6 వచ్చినదెలనకి బా. బాయికి కుకవాం ఉదయ రాకలమును.

పలవారు పెనెన్సీ బిల్లు

ఈసారి శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడును

ఉదకమండలం మే 26:—మ. బారు పెనెన్సీ బిల్లును యాసారి శాసనసభ సమావేశమైనపుడు మొదటిసారి ప్రవేశపెట్టు నుదేశ ముట్టుట ది. బి. యం. కృష్ణను నాయకుగారు జోటీను నిచ్చిరి. నిబంధనల ప్రకారము అసధికార కార్యక్రమము కన్నముందు చర్యకు లేబడును, కావున యాబిల్లు యాసారి శాసనసభ ఆగష్టు 15 వ తేదీలో అసధికార కార్యక్రమము చర్యకు వచ్చుమొదటిరోజున ప్రవేశపెట్టబడి చర్యకు దీసికొనబడును. ఈసారి శాసనసభ సమావేశప్రారంభములో ప్రభుత్వకార్యక్రమమే ఒందునో తెలియదు అసధికార్యక్రమముకన్న ముందు అధికారపౌర్యక్రమమే జరుగవలెను. అసధికారకార్యక్రమమునకు గవర్నరుగా రెన్నినాళ్లు ప్రత్యేకించెదో గూడ తెలియలేదు. అసధికార కార్యక్రమము చర్యకు వచ్చు మొదటి రోజున కృష్ణక నాయకుగారి టిల్లు ప్రవేశపెట్టబడును. (అ. వె)

టారిఫుబిల్లు

యన్. వేదమూర్తిగారి సవరణ

కిష్టా, మే 26:—టారిఫుబిల్లు ఆచరణలోనికి దెచ్చునపుడు బర్మా దాక్షిణిరాకుండ నిషేధించవలెనని ఒక సవరణ నుప పొందించుటకు స్కెట్టుకొన్నానభ్యులగు యన్. వేదమూర్తి గారు నోటీసునిచ్చియున్నది. డిట్రీవరణనే యు పొందించుటకు ఆసెన్టీ నభ్యులగు స్థేమింగుగారు దెల్పినటుల జ్ఞాపకముచుకొనడును. (అ. వె)

భారత ప్రభుత్వ శాసనము

విచారణయందు బర్మా జేర్చబడుట

కిష్టా, మే 26:—భారత ప్రభుత్వ శాసనము పనిజేసి విధమున విచారించుటకై భారత ప్రభుత్వ శాసన సభయందు విచారణయందు బర్మాగూడదేను. కాననభ ఆధికార తర భ్యుల నేకుంతో న్యూపంపులు జరుగుచున్నవి. ఈవిచారణవిషయముగూర్చి టారిఫు అధికారతల యభిప్రాయములు తెలిసికొనుటకై బాను 6 వ తేదీని రంగునాలో నొక సభజరుగును. (అ. వె)

మోరనూరు-నీలంబూరు రైల్వే ప్రాజెక్టు

భారతమంత్రి అంగీకారము

కిష్టా, మే 26:—మోరనూరునుండి నీలంబూరు వరకును 14 మైళ్ల దూరము ద. ఇ. రై. బి. భాగముగ రయిల్వేలైను నిర్మించుటకు భారతమంత్రి అంగీకరించెను. ఈ ప్రాజెక్టు మోరనూరు-నీలంబూరు రయిల్వేయని విలువబడును. (అ. వె)

మాక్లెర్క్ వాయువిమానము

నష్టపడినందుకు కారణములు

కిష్టా, మే 26:—మాక్లెర్క్ వాయువిమానము యొక్క నెనకభాగము విరిగిపోయినట్లును శ్రీత్రిమానము లేనిదే యెటులొప్పుకను విలువేదని ఆరకానడివిజను కమిషనరు కర్డంజీ వార్తరచ్చింది.

ఆశ్వాలు మే 26:—విమానవాణి వదగు మాక్లెర్క్ ను గారితో యాసాయంత్రము మాటాడగా ఆశ్వాలు వచ్చునపుడు పెద్దవానలు నురియుటవలన రేడియో నీకరట్టుకొనియంతము చెడిపోయినట్లును సంభించెని చెప్పెను. వాయువులోతనికనుండలేక అదిగి దళదపోయెను, అదిపూర్తిగధ్వంసమై గడిది వేయలనినచ్చింది. ఆయాయామి వేయనదియు తెలియజేదు. టారిఫులో నుంకొన్న తరయ్యంతమును పంపవలసినదిగో యను ఆవిషయంబును కేబిలువలెను, ఇది ఒక నెలకట్టును. ఈలోపల ఆయా ఆశ్వాలులోనే యుండవచ్చును. గవర్నరు తెక్కు వగవయనపుడు ఆశ్వాలునుంగియెగిపోవు చాలకష్టమని ఆవిషయముగోసెను. కాని ఆయా అందులకు ప్రయత్నించుచేయును వర్షములు మరియొప్పునుగూడ యాభావ భారము విమానములకుట సాధ్యముగాదని ఆవిషయభిప్రాయము. ఆయా ఆశ్వాలుకు యెగిరినప్పుడు 2200 అడుగులయెత్తునకు బోయెను మాక్లెర్క్ గారును ఆయావిషయములు సార్వేటు అంద్రూను ఆఫీసు పెట్టడం లీరుగార లిద్దరును బలాసాగా బాగుగనే యున్నారు. (అ. వె)

అంగ్లోఇండియనులకు కొరడా దెబ్బలకిడు

ఆజాదివాదీ కొట్టువలెనని యుత్తరువు

కలకత్తా, మే 26:—ఇద్దక అంగ్లోఇండియనులకు కొరడా దెబ్బలు కిడివిధింగా, ఆజాదివాదీ కొట్టువలసినదిగో ఉత్తరువులు వ్రాయును మే 21 వ తేదీకి అట్లు జరుగుటకు ఉత్తరువులు వ్రాయును మే 22 వ తేదీని నానిటాటు జ్యూడిషియల్ సెక్రటరీ వంపిన కలెటార్తను ప్రత్యుత్తరము కర్తవ్యమిచ్చి గానికి చేరిరి. (అ. వె)

శిరోవేదన మాత్రము

20 చూత్రల డిబ్బీ 1-కి 0-12-0

ఈమాత్రల సుపయోగించుటవలన శైత్యపు తలనొప్పి, ఒంటి తలనొప్పి వెంటనే బోవును. అమ్మతాంజనం డిబ్బీ, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924 సం॥ మే నెల 27 వ తేదీ

మంగళవారము

పట్లకు సర్వీసుకమీషను రిపోర్టు: అధికారుల వేతనాభివృద్ధి

భారతీయులు స్వపరిపాలనముకొరకు కఠిన పించుచున్నారు. హిందూదేశమందంతటను ప్రజల చునము లాందోళనపూరితములై యున్నవి. కాని వారి కోర్కెను సఫలకరుచుటకు, తగిన యాతుక మేమూలను గనుపించదు. డి పార్టు మెంటులు (చారణశాఖ, సంస్కరణ శాఖలలో కొలది మార్పులజేసిన జాలు నని, ప్రభుత్వము వాహించుచున్నారు. అంతయుగాని సంస్కరణ విధానము నింతిత్వంలో మార్పుగూడదట. దాని యాధారములను కడలింపగూడదట. లేదని ప్రభుత్వము వారే యిటుల జలచుచుండ, తక్కువలవారెటుల దలంతురో యూహించవచ్చును. హిందూదేశము తనను తాను సమ్మకొనవలయును గాని, ఇంగ్లండును సమ్మకొని లాభములేదని నిశ్చయమయింది. సంస్కరణములను మార్పుట కింకను కరుణము రాలేదు గాని సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగుల వేతనమును పెన్న నులను హెచ్చుజేయుటకు కరుణ మాసన్నమయినదట. సంస్కరణములకు బూర్వమే సర్వీసు ఉద్యోగుల వేతనాదులు హెచ్చుపబడెను. పిమ్మటగూడ హెచ్చుజేయబడుచుండెను. హెచ్చుదల యింకను చాల లేదు. ఈ విషయమై విచారించుటకు, రాయల్ కమిషను నియమించబడెను. ఇది బుకిరాని, హైందవ శాసనసభవారు తీర్మానించినను, వారి తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు తక్కింపరయిరి. లీకమిషను విచారణను చదువరులు పరిశీలించియుందురు. వీరు కలిగినది నామమాత్రపు విచారణ. ఏమి జేయవలెనో ముందే నిశ్చయించబడెను. విచారణ కొంత భాగము రహస్యముగ జరుపబడెను. అతిత్వరితముగ నిది మిగింపబడెను. రిపోర్టు వెంటనే ప్రచురింపబడినది.

ఇట్టి త్వరిత గమనము, హైందవ స్వపరిపాలనా సహస్యపల్ల గనుపించినచో, వ్యవహార మీసరికి చుక్కారముయ్యెడిది. అక్కడమాత్రము ఆలోచనల కంతుగనుపించు. ఇట్లు సర్వీసుకమిషను రిపోర్టుగాంచిన, కరివా నావిధానపు స్వభావము తేట తెల్లమగును. బ్రిటిషుఉద్యోగులలాభములను పెంపు జేయుటకు ఎంతఖర్చయినను వెనుదీయకుండుటయు, ప్రజలకు సంబంధించిన సంస్కరణములను ప్రవేశ పెట్టుటకు మాత్రము వెనుకముందాడుటయు జూచిన, తారతమ్యము చక్కగ బోధపడును. లీ ప్రభువు గారి యధ్యక్షతక్రింద, యీ విచారణసంఘము కడచినసంవత్సరము నవంబరు 4 వ తేదీని గూడెను. మార్చి 20 వ తేదీన రిపోర్టును ముగించెను. ఇంతిత్వరితముగ నే సంఘమును రిపోర్టును రెయారుజేయలేదని, దెలుపబడినది. ఇందుకు లీ కమిషనువారు గర్వపడవచ్చును. హిందూదేశము మాత్ర మిందుకు గర్వపడజాలదు. సభ్యులందరును మొత్తము మీద నేకాభిప్రాయము దెలిపిరట. ఇంత కన్నును వేరుగ జరుగునని యనుకొనలేదు. భారతీయసభ్యులలో, మౌనము ప్రధాన ప్రభుత్వ

సభ్యులు. భూపేంద్ర నాథ బాసు గారు బెంగాలు ప్రభుత్వ సభ్యులు గ నియమించబడిరి. సమర్థుగాను, ఇండియామంత్రి పదవిలో సభ్యులుగ నియమితులయినటలు, నేటి వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇట్టి హైందవ సభ్యులు యూరపి యను సభ్యులతో నేకీభవించుట వింతగాదు.

లీ కమిషనువారి సూచనలవలన, మొదటి సంవత్సరము 98 లక్షలు ఖర్చులగునట. అక్కడ నుండి కొన్ని సంవత్సరములవరకు యీ ఖర్చు బెరుగుచుండునట. తుట్టుతుడకది 1½ కోటి యగునట. హిందూదేశమునకు గలిగిన లాభము గనుపించుచునేయున్నది. ఎంతటి యధిక భారమును హిందూదేశము భరింపవలసి వచ్చునో యూహించవచ్చును. ఈ సందర్భమున ఒక్కప్రశ్న జనించుచున్నది. హిందూదేశము సర్వీసులకొరకా, సర్వీసులు హిందూదేశముకొరకా యని యడిగిన, హిందూదేశమే సర్వీసులకొర కని జవాబువచ్చుచున్నది. తక్కువ జీతములనిచ్చి భారతీయోద్యోగులతో తన పనులను హిందూదేశము జరుపుకొనజాలదా? ఎదులకింత ఖర్చు? భారతవర్షమున కిది యక్కర లేకబోయినను, పాలకులు కావలెననుచున్నారు. యూరపియును యద్యోగుల వేతనాభివృద్ధితో బాటు, భారతీయోద్యోగులకు గూడ జీతమును కొంత హెచ్చుజేసిన మాత్రమున ప్రయోజన మేమందును? ఈ బరువుల నన్నిటిని భరింపవలసిన వారు ప్రజలేగద. ట్రాన్సుఫర్లు శాఖల కవసరమగు సర్వీసుఉద్యోగులను స్థానిక ప్రభుత్వములే నియమింపవచ్చునని దెలుపబడినను, ముందుగకట్టి సర్వీసుచట్టములను నిర్మించి రాజకీయజోక్యముల నుండి ఉద్యోగులను రక్షింపవలయునట. ఈవిధానమునను రాజోద్యోగులకే వర్తించును గాని పస్తుతపు ఉద్యోగులకు వర్తించదు. సివిల్ సర్వీసు మున్నగువాని కిది యసలే వర్తించదు.

శాశ్వతముగ పట్లకు సర్వీసుకమిషను మొక కానిని నెలకొల్పవలయునని సూచించబడినది. దీని యందు అయిదుగురు సభ్యులుండురు. వీరి వేతనములు హైకోర్టుజడ్జి వేతనములకు తక్కువ గాగూడదట. ఇంతటి యున్నత వేతనముల ననుభవించెడివారు గాని కమిషనువారు నుండగూడదనుటచే దేశమున కయ్యెడి విస్తారవ్యయము సూహించవచ్చును. సర్వీసులకును ప్రభుత్వమునకును వీరు మధ్యవర్తి నుండి, సర్వీసుయద్యోగుల జేమమును పెంపొందించుచుండురు. ఇక సర్వీసుయద్యోగుల ప్రస్తుత వేతనములగూర్చి లీ కమిషనువారు కండ్లనిరు గార్చుచున్నారు. ప్రస్తుత వేతనము లెంతమాత్రము సరిపోవట. వాణిజ్యవృత్తి నవలంబించెడివారి లాభములతో బోల్చిచూచిన, సర్వీసు ఉద్యోగుల వేతనములు కడపీనముగనున్నవని, రాయల్ కమిషనువారు సూచించుట మిగుల విచిత్రము. వాణిజ్యముద్వారా చేకూరెడిలాభము, మరియొకవృత్తిలో సామాన్యముగ చేకూరుట దుర్లభము. అట్టిస్థితిలో సర్వీసుయద్యోగుల జీతములను వాణిజ్యలాభములతో సమానముగ పెంచవలయునని కోరుటకన్నను వైకరిత్యము వేరొకటుండజాలదు. అదియే, లీ కమిషనువారి ఆదర్శమగుచో, హిందూదేశ మొక్కసారిగ దివాలాదీయవచ్చును.

సర్వీసు ఉద్యోగుల వేతనము లెటుల హెచ్చుజేయబడెనో రిపోర్టునందు సూచించబడెను. ఇట్టి హెచ్చుదల అపూర్వ మనుటకు సందియము లేదు. మారకపురేలు వీరికి ప్రత్యేకము గ రెండు పిల్లలగుల చొప్పున విధింపబడెను. స్వదేశము నుండి నాల్గుసార్లు రాకపోకల కగు ఖర్చులను సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగుల కిచ్చెదరు. వివాహమగు

నేని, భార్యలకుగూడ నట్టి సౌకర్య మొసగబడును. పిల్లలకుమాత్రము ఒక్కసారి ప్రయాణమున కగు ఖర్చు ప్రసాదింపబడును. ఉద్యోగి చనిపోవు నేని, ప్రభుత్వపు ఖర్చుమీద వారి కుటుంబము ఇంటికి చేర్చబడును. ఇంతవరకు సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగుల పెళ్ళాము లన్నియు ఒక్కరికిగ నుండెడివి. లీకమిషనువారు కొన్ని మార్పుల గావించుచున్నారు. కార్యనిర్వాహక సభ్యులయిన వారికి మామూలు పెన్ననుగాక 1250 సవరణల యధికపు పెన్నను ప్రసాదింపబడును. గవర్నరులుగ బనిచేసినవారికి 1500 సవరణల మొత్తపు పెన్నను నిచ్చెదరు. ఇట్టిమార్పు ముఖ్యవసర మని, లీకమిషనువారు గట్టిగా దెలుపుచున్నారు. భారతీయుల ద్రవ్యముపట్ల వీరి యాదార్యము నేమని కొని యాడవచ్చును! అనేకవెనెంటును సర్వీసు ఉద్యోగుల పెన్ననులు గూడ వృద్ధి జేయబడును. బాడ్మిన్టనులు పెన్నను దీసికొను కాలపరిమితి పదివత్సరములనుండి ఏడు వత్సరములకు తగ్గింపబడెను. చగ్గిపోయిన యద్యోగుల కుటుంబములకు అసాధారణపు పెన్నను లీయబడునట. సర్వీసు ఉద్యోగులను కొలది కాలపు కంట్రాక్టులక్రింద నియమించుకొద్దని, లీకమిషనువారు రేమాత్ర మంగీకరింపలేదు. మొత్తముమీద సర్వీసు ఉద్యోగుల స్థానమును అందు ముఖ్యముగ సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగుల స్థానమును స్వరతుల్యము గ వింపబడినది. లీకమిషనువారి తెలివితేటలును, చాకచక్యమును, ఇందుకొరకై పూర్తిగ వినియోగించబడినది. భారతవర్షము, పరిపాలనావ్యయ మింత యధికమగుట కేమాత్రము సమ్మతించదు. ఇట్లు సర్వీసు కమిషను రిపోర్టు, సర్వీసు స్వరాజ్యసిద్ధి దేశమున కెంత యవసరమో చక్కగ తేలుచుచున్నది. దీని మూలమున ప్రజల స్వరాజ్యసంపాదనాభిలాషయు, కార్యదీక్షయు విశేషముగ సతిశయించుచో, లీ కమిషను రిపోర్టు దేశమునకు పరోక్షముగ మేలొచ్చిన దనియే జెప్పవచ్చును.

హిందూదేశము: పన్నులభారము

హిందూదేశపు పన్నులభారము దుర్భరమని, నిజస్థితిని గ్రహించువా రెల్లరును కనుగొనగలుగురు. ప్రజల కీసంగతి స్వానుభవము వలన దెలియును. గాంధీమహాత్ముడు వెరక నొకమారు దెలిపినటుల, హిందూదేశము బిడ దనుటకు రుజువుతో నిమిత్తములేదు. దారిద్ర్యము ప్రత్యక్షముగ గనుపించుచుండి, పిచ్చాణలతో సిమితి మేమి? భారతీయుల రాబడికిని పన్నులకును దామాషా జూచిన, ఏదేశమునందును యింతటి బరువు గనుపింపదు. రాబడిని గమనింపకుండ, పన్నులను మాత్రము గైకొని హిందూదేశ భార మత్పల్చి మని దెలిపెడి అధికారాభిమానులు పలువురుగలరు. కాని వీరినడుపులు సత్యవిషయము లనుటకు సందియములేదు. హిందూదేశము నందలి కన్నులపద్ధతిని గూర్చి సంపూర్ణ పరిశీలనను గావింపవలె నని, నెల్సన్ గాంధీవరకు ప్లేటు కోస్టులుసభలో మొకతీర్మానమును ప్రతిపాదించియుండెరి. ఆతీర్మానము ననుసరించి, ఇండియా ప్రభుత్వము వారిపు డొకవిచారణసంఘము నేర్పరచిరి. విచారణసంఘ సభ్యుల నామములుగాని, విచారించవలసిన యంశములుగాని, దేశమునందెట్టి విశ్వాసమును పురిగొల్పజాలవు. మామూలు విచారణసంఘముల వలెనే, నీటియు అలలకారప్రాయముగ నుండగలదు. ప్రభావశీలములు విచారణనుండి దొలగింపబడుటచే, విచారణ కాల

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్య పరిషత్తు

అక్షరపాఠశాల సమన్వయకమిషన్

27-5-24

అక్షరపాఠశాల నిర్మాణ కమిటీ

చందాలు
ఇదివరకు 28026-3-10
16 తేది మొదలు 27 వ తేది వరకు
వసూలైన మొత్తము సుమారు 2476-14-0
మొత్తం 30503-1-10

కోశాధికారి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారికి చేసిన వసూళ్లు
ఇదివరకు 14787-7-5
పెరపులివరకు పురవాసి శ్రీయుత
మాచిరాజు రామమూర్తిగారి
వద్ద వాగ్దాతము చేసినది 5-0-0
దేశభాట్ల రంగయ్యగారు, కావలి,
నెల్లూజిల్లా నిన్నవసూలు క్రింద
క్రమబద్ధించిన 29-10-0 లు పోనీ 0-6-0
మొత్తం 14792-13-5

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరునామా: కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు

హారణమునకు కారణమగుట తథ్యము. అధికారుల
యిచ్చ సఫలమగుట కిదియొక సాధనగ రిగమిం
పక మానదు.

విచారణసంఘముల చారిత్రముగాంచి న,
ప్రజేచ్ఛను విఫలపరచుట కిది యపయోగపడు
చున్నట్లు తేటపడును. పన్నుల విచారణసంఘము
గూడ ఇట్టి సంఘములలో నొకటియగుచున్నది.
విచారణసంఘమున నిరువురు యూరపియనులు
గలరు. మువ్వరు భారతీయులు గలరు. భారతీ
యులు మువ్వరు ప్రజాపక్షపాతులుగారు. వీరు
అధికారాభిమానులని దెలిసినవిషయమే. బద్ధవాను
మహారాజగారు, సర్ విజయచందమహాటాబు,
డాక్టరు పరరాజుగారిలో, మొదటి యిరువురును
ప్రజాపక్షములకట్టి సానుభూతి చూపి ఎరుగరు.
మూడవవారు బొంబాయిలో మంత్రిపదవి నలంక
రించిరి. వీరు మితవాద ప్రచుఘలు. ఇంతకన్నను
విశాఖపట్నము ఇండియా ప్రభుత్వమునకు
దొంగరియిరి. ఇక యూరపియను సభ్యులలో
థాంపుసను గారును, టాడుహంటరుగారును గలరు.
టాడుహంటరు గారు అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.
వీరు మద్రాసు రాష్ట్రమునకు చిరకాలితులు
సివిలు సర్వీసు యద్యోగుల సంకుచిత భావము
వీరిని పూర్తిగా నావహించెను. అధికసభ్యులుగ
నున్నపుడు వీరు జూపిన వైఖరి, చెన్నరాజధాని
యభివృద్ధికి దారిజూపుటకు మారుగ తద్వ్యతిరేక
ఫలము నొసగియుండెను.

వీరి యాభివృద్ధిముక్తింద జరిగెడి విచారణవల
న సమకూలఫలితము లుండునని దోచదు హిందూ
దేశము సంకటతో తులదూగుచున్నదని తెలచు
కోటిలో జరిగినవారు, నిజస్థితిని గ్రహించుటకు ఆతు
రము జూపజాలరు. టాడుహంటరుగారు సెలవుదీసి
కొని ఇంగ్లండుకు వెళియియుండిరి. ఈ యవకాశము
గైకొని యూరపియనుదేశములలో పన్నుల విధాన
ము లెలులన్నవో కన గొనుటకు, ఇండియా ప్రభు
త్వమువారి సమ్మతితో టాడుహంటరుగారు పూను
కొనిరట. అందుకొరకువీరు జీనివాకు బోవుచున్నారు.
అక్కడనానారాష్ట్రసంఘ కార్యదర్శిసహాయముతో
పన్నుల ఏర్పాటులను వీరు పరిశీలించెదరట. ఇందు
కగు వ్యయమునలెను హిందూ దేశము భరింపవల

యును గద. విచారణసంఘము అక్టోబరునెలఆఖరు
వారములో గూడననియు, యిలాలోపుగ రాష్ట్రీయ
ప్రభుత్వములు అవసరమగు సమాచారము నంతను
ప్రోగుచేసి కమిటీయెదుట బెట్టుననియు, దెలియు
చున్నది. స్థానికప్రభుత్వములిచ్చెడి అంకెలే, తుదకు
విచారణసంఘమునకు ప్రమాణము లగును. వాని
నాధారము చేసికొని, వీరు సాధమును నిర్ణయించుట
సహజము. స్థానికప్రభుత్వములుదెలిపెడి వివరములు
ప్రజాభిప్రాయమున కనుకూలముగనుండుట దుర్లభ
మగుటచే, విచారణవలన ప్రజలకు లాభముకన్న
నష్టమధికముగనుండిన, ఆశ్చర్యము గలుగ నేరదు.

విచారణసంఘమువారి సిఫార్సులు పన్నుల
భారము నింకను హెచ్చుచేసిన జేయ వచ్చును.
స్వకరిపాలనము లభింపజేయవలెనని, అధికారసంఘ
ములు చేసెడి విచారణలు ప్రభుత్వాభిప్రాయ
మునే బలపరుచుట అనుభవసిద్ధము. పన్నులు భా
రముగా నున్నచోటుల తగ్గించుటకును, అగ్గుగ
నున్నచోటుల హెచ్చించుటకును విచారణసంఘము
వారు బూనెదరని దెలుపుటచే, పన్నుల హెచ్చు
దల కెక్కుడు అవకాశ ముండునని యూహించ
వచ్చును. పన్నులను వసూలుజేయుటకు మిక్కిలి
అనుకూలమగు పద్ధతి యేదియని విచారించబడునట.
ఇది విచారణలో ముఖ్యంశమగునని తెలం చెడదు.
నెటిలే మెంటు పద్ధతిని గూర్చి విచారించుటకు,
ఈ సంఘమువారికి వీరులేదట. ఇట్టి ముఖ్యంశ
మను విడిచిపెట్టుటవలన, సంఘముయొక్క ప్రయో
జన మంతరించును. బ్లాక్స్టెట్టగారు ప్రతిపాదించు
చున్న "ఫెడరల్" కోశపద్ధతినిగూర్చి, విచారణాం
శములలో సూచనయేలేదు. భారతీయుని సగటు
సంవత్సరపు రాబడిని కనుగొనుట కుద్దేశ్యము గను
పంపదు. ప్రజల నిజముగు రాబడిని కనిపెట్టునిది
పన్నుల విధానమును నిర్ణయించుట యనంభవ
మగును. ఇట్టిసందర్భాలలో విచారణసంఘ
మును నియమించుట వలన, భారతీయుల
పన్నుల భార మింకను హెచ్చునేమోనని భీతి
బాడముచున్నది. క్రొత్త పన్నులు విధింపబడ
వచ్చును. క్రొత్తవారిపై భారముమోపబడవచ్చును.
పన్నులను వసూలుజేయు మార్గము లింకను కలి

నము గావచ్చును. విచారణసంఘసభ్యుల పేర్లును,
వారు విచారించవలసిన యంశముల వివరమును,
ప్రజలలో విశ్వాసమును బుట్టింపజాలవు. ఒక్క
సంవత్సరకాలములోపల యీ విచారణ ముగియ
వచ్చునని ప్రభుత్వమువారు హింతుచున్నారు.
ఈ సంవత్సరకాలము, విచారణ కగు వ్యయము
నంతను హిందూ దేశమే భరింపవలయును. రాను
రాను హిందూ దేశపు ఖర్చు లధికమగుచున్నవి.
ప్రజలకు గలిగెడి లాభము మాత్రము మృగ్యముగ
నున్నది.

ఆదిమాంధ్రసభలు

గుడివాడలో జరిగిన ఆదిమాంధ్రసభలు, ఆంధ్ర
దేశమున నిమ్మజాతులలో గలిగిన నూతన ప్రబోధ
మునకు నిదర్శనము. శ్రద్ధానందుని కర్మటనము,
నిమ్మజాత్యుద్ధరణమునకును, అస్పృశ్యతానివార
ణకును ఎక్కుడు ప్రోద్బలము గలుగ జేయుచున్నది.
ఆదిమాంధ్రసభ కావ్యసంఘ భూధ్యక్షు లగు
రాయుడు గంగయ్యగారును, సభాధ్యక్షు లగు
యక. దేవేంద్రుడుగారును చక్కని ప్రసంగముల
గావించిరి. వ్యసంఘ ప్ర బోధ వ క్య క త ను
సూహించిరి. ప్ర బోధ ము సంఘమధ్యము
నుండి ఉదయించిన గాని, వెలు ప లి వారి
సహాయము లాభించదు. అట్టి ప్ర బోధ ము
ఆదిమాంధ్రులలో జరిగించినది. అదిత్వరలో వ్యాపించు
సూచనలు గనుపించుచున్నవి. ఆదిమాంధ్రులు
హిందూసంఘము నెటుల ప్రేమించుచున్నదియు,
అధ్యక్షుల ప్రసంగములవలన విదితమగును. ప్రభు
త్వమువారి సహాయమువలన తమస్థితి బాగుపడునని
వీరు దలంచుటలేదు. మిషనరీల పిలుపు ననుసరించి
హిందూమతమునువదలి క్రైస్తవమతమును స్వీక
రించుటకు వీరు ఇష్టపడుటలేదు. హిందూసంఘము
సంకుండియే తమ సంఘమును చక్కబఱచుకొన
వలయునని యత్నించుచున్న ఆదిమాంధ్రనాయకుల
ప్రయత్నము లత్యంత శ్లాఘాపాత్రములు. వారు
ఉన్నతజాతుల నెక్కువరమునుమాత్రము వేడుచు
న్నారు. అస్పృశ్యతను పాటింపక, తమను మానవ
మాత్రులుగ పరిగణింపుడని, వీరు కోరుచున్నారు.
ఉన్నత జాతులవారు సలుపదగిన కనీసధర్మమునే
నిర్వహింప ప్రార్థించుచున్నారు. ఈమాత్రము సహ
యమును ఉన్నతజాతులవారు రొనర్పరా? అన్యమత
సలుయెడ జూపియోదరణ నయినను స్వమతస్థుల
యెడ గనుకరుపరా? నిమ్మజాతులు క్రైస్తవమతము
స్వీకరించినను, మహమ్మదీయు లయినను గౌరవ
మర్యాదల నందుచున్నారు. హిందువులుగ నున్న
వారుమాత్రము అంటరానివారుగ పరిగణింపబడు
చున్నారు. ఉన్నతజాతులవారు రీసమయమున బేదా
ర్యముతో ప్రవర్తింపనియెడల, సత్యాగ్రహము
వలుచోట్ల నుద్భవించుట సహజము. ఉన్నతజాతులు
ఃకోధించినను, ఆదిమాంధ్రులు తమ కనీసపు
హక్కులను స్థాపించుకొనకమానరు. ఆదిమాంధ్ర
సంఘమునందొక్కటి ప్రబోధము గలిగిన పిమ్మట
దాని నాపుట కేరీ తరచుగుచు? నిద్రావస్థయం
దున్న ఆదిమాంధ్రసంఘము వికాస స్ఫూర్తిగాంచి
నది. గాంధీమహాత్ముని సందేశము అన్ని దిక్కు
లను వ్యాపించినది. దేశమునకు నూతనమార్గము
జూపుచున్నది. ఈ యవకాశముగైకొని, హిందూ
సంఘమునకు బలాతిశయము గలుగజేయుట, ఎల్లర
విధియగుచున్నది. నిర్మాణకార్యక్రమము నందు
నిమ్మజాత్యుద్ధరణము ప్రధానస్థాన మాత్రమించు
చున్నది. రాజకీయ, సాంఘిక, మతాభివృద్ధి కిది
మూలభారమగుచున్నది. దీనిని నిర్వహించుటకు,
అన్నిపక్షములవారును చేతుల కలిపి, చరితార్థ
లగుదురు గాక !

ప బ్లి కు స ర్వి సు క మి ష ను

సంగ్రహ నివేదికము

ముఖ్యమగు సలహాలు

లికమిషను వారసలహాలు

ఏప్రిలు నెల 1 వ తేదీనుండి అమలునం దుంచబడును
సిన్హ, మే 27:— లికమిషను వారసలహా
లను 1924 సంవత్సరము ఏప్రిలు 1 వ తేదీనుండి
అమలునం దుంచుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు
ఇండియా మంత్రిగారు అంగీకరించిన నేటిదినము
సిన్హలో సమావేశమైన సామాన్య శాసనసభ
య దు హాంమెంటు సర్ అలెక్జాండరు మడ్డి
మానుగారు తెలిపిరి.

* * * *

ఉపోద్ఘాతము

సిన్హ, మే 26:— మిశ్రముఖ్యమగు సలహాతో కూడి
న రాసులకమిషనువారి నివేదిక ప్రకటించబడినది. విషయము
ముఖ్యమైనప్పటికిని నివేదికము చిన్నదిగ నున్నది. నివేదికము
తర్వలలో ప్రకటించబడవలసి యుండుటచే కమిషనువారింత త్వరిత
ముగ తపపనిని ముగించిరి. 1223 సం॥ నవంబరు నెల 4వ తేదీని
కమిషనువారు తమ విచారణ ప్రారంభించి 1924 మార్చి నెల 29వ
తేదీన కమిషను సభ్యులు నివేదికముపై సంతకమును చేసిరి. 411
మంది సాక్షులు విచారించబడిరి. వీరిలో 152 మంది మాత్రమే
బహిరంగముగ సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఈ 152 మంది ఇచ్చిన సాక్ష్య
ము ఒకటే విధమగు భావములను ప్రకటించుచుం
డుటచే సాక్షుల వాక్యాల్మును ప్రకటించుకూడ
దని కమిషనువారు తీర్మానించుకొనిరి. సాక్ష్యవంతయు
ఇండియా మంత్రిగారికి పంపబడినది. కొన్నిస్వల్పవిషయము
లందు భేదాభిప్రాయము లున్నను కమిషనుసభ్యులందరు ఒకటే
నివేదికమున సంతకములు చేసి యున్నారు. భారతీయులసంఖ్యను
అధికముచేయుట, సర్వీసులను రాష్ట్రీయపర మొనర్చుట,
సర్వీసుఉద్యోగులజీతములను పెంచుట మున్నగు విషయ
ములపై కమిషనువారు సలహాలిచ్చియున్నారు. సర్వీసులజీతము
లకు సంబంధించిన సలహాలు 1924 సంవత్సరము ఏప్రిలు నెలనుండి
అమలునం దుంచబడవలయునని కమిషనువారు సలహా ఇచ్చు
చున్నారు. ఈసలహాలపట్ల మొదటిసంవత్సరము 96 లక్షల
రూప్యములు వ్యయము అధికమగును. జీతములు పెంచుకొ
ని 22 క్రిమముగ ఈభర్త 125 లక్షలగును. కాని భారతీయుల
సంఖ్య అధికమగుకొని ఈభర్త తగ్గవలదు. ఈమొత్తములో
22 లక్షలభర్త ఇండియాప్రభుత్వము భరింపవలెను. మిగిలిన
మొత్తమును రాష్ట్రీయప్రభుత్వములవారు భరింపవలెను. కమి
షనుసభ్యులకు ఒకవిధమగు రాజీవరదులపట్ల వారందరు కలసి
ఈసలహా లిచ్చియున్నారు. ప్రభుత్వమువారు సలహాల
గన్నిటికి అంగీకరింపవలయుననియు కమిషనువారు నివేదికము
నందు తెలుపుచున్నారు. అంతేకాక విషయము ముఖ్యమైన
దగుటచే త్వరలోనే సలహాలను అమలునం దుంచవలయునని
కమిషనువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

సర్వీసులను రాష్ట్రీయపర మొనర్చుట

కమిషను స్థాపించబడుటకు కారణములను కమిషను
వారు ప్రభుత్వమున వివరించిరి. ఉద్యోగములకు అభ్యర్థకుల వచ్చు
విషయమై ఆంగ్లేయులు ఉత్సాహము ప్రకటించునటులకు
కారణములను పరిశీలించుటకు ఇండియామంత్రిగారు మాడ్కేలు
కమిటీవారిని నియమించియుండిరి. సర్వీసులయందు భారతీయుల
సంఖ్యను అధికముచేయువిషయమై ఇండియాప్రభుత్వమువారు
రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల కొకసర్క్యులరు పంపియుండిరి. సంస్క
రణచట్టము ఆమోదించబడిన నాలుగు సంవత్సరములలోపుగనే
సర్వీసులవిషయమై మరల ఆలోచించుట అవసరమని స్పష్ట
మయ్యెను. ఈ సమస్యను సంపూర్ణముగా పరిశీలించుటకు ఈ
కమిషను నియమించబడినది. మంత్రిలుక్రింద పనిచేయుసర్వీసు
ఉద్యోగులపై అధికారము ఇండియామంత్రికిచ్చుట తాత్కాలి
కపు ఏర్పాటునియు, ప్రభుత్వవిధానమునందు మార్పులకు
జేయుటలోపాటు సర్వీసులస్థితియందుకూడ మార్పులకేయుట

పట్ల ఇబ్బందు లేర్పడునని సంస్కరణచట్టపునిర్మాతలు అభిప్రాయ
పడిరిని ప్రాధాన్యత కుశులించుగారు నివేదికమునందు ప్రాసి
యున్నారు. కాని ఇట్టి విపరీతపరిస్థితులపట్ల మంత్రిలును
సర్వీసు ఉద్యోగులకును ఇబ్బందులు కలుగుచున్నవి. ఈవిపరీత
మును తొలగించుటకై ప్రజామిత్రశాఖలకు సంబంధించి డిపార్టు
మెంటులయందు పనిచేయు ఉద్యోగులను స్థానికప్రభుత్వము
వారే నియమించవలయునని కమిషను వారు సలహా ఇచ్చి
యున్నారు. విద్య, వ్యవసాయ, శిక్షణ, అటవీ (బొంబాయి
బర్మాప్రాంతములందుమాత్రము) శాఖలకు సంబంధించిన ఉద్యో
గుల విషయమునం దీవార్డు అనునర్థించును. ఇండియను మెడి
కలుసర్వీసు విషయమై కమిషనువారు కొన్ని ప్రత్యేకసలహా
లిచ్చియున్నారు. ఈసర్వీసులపై ఇండియామంత్రికి ప్రస్తుత
మున్న అధికారములన్నియు స్థానికప్రభుత్వముల కివ్వబడును.
రాజకీయపరిస్థితులపట్ల సర్వీసు ఉద్యోగుల హక్కులకును
అభివృద్ధికిని భంగము కలుగకుండుటకై కొన్నివరతులను రాష్ట్రీ
యశాసనసభలు ఆమోదించవలెను. కాని ప్రస్తుతము ఉద్యో
గములందున్నవారు పూర్వమువలెనే సంపూర్ణమగు హక్కు
లను అనుభవించుచుండెదరు. ఇంతేకాక ఇండియనుసర్వీసు,
ఇండియను పోలీసుసర్వీసు, ఇండియను ఇంజనీయరింగు సర్వీసు
నందలి ఇరిగేషను బ్రాంచివారు, బర్మా బొంబాయియందుతప్ప
ఇతరరాష్ట్రములందలి ఫారెస్టు సర్వీసులకు చేరిన ఉద్యో
గులు ఇప్పటివలెనే ఇండియామంత్రికి అధికారమునకు లోబడి
యుండవలయునని కమిషనువారు ఏకగ్రీవముగ అభిప్రాయపడు
చున్నారు. రిజర్వుడుట్రాన్సుఫర్లశాఖలయందు పనిచేయు ఉద్యో
గులవిషయమై ఇవ్వబడిన ఈప్రత్యేకసలహాల భారతీయప్రజాభి
ప్రాయమునకును, సంస్కరణ చట్టనిర్మాతల ఉద్దేశమునకు అను
గుణ్యముగ నున్నవని ప్రాధాన్యత కుశులించుగారు ప్రజామిత్ర
శాఖల పరిపాలన బాధ్యతను మంత్రిలు శాసనసభలు నిర్వ
హించుటకును రిజర్వుశాఖల పరిపాలనబాధ్యతను ఇండియా
మంత్రిగారు పాల్గొనుటచే లోబడి నిర్వహించుటకు ఈ
ఏర్పాటు అనుగుణముగ నున్నదని కమిషనువారు అభిప్రాయ
పడుచున్నారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు పోలిటీకలు డిపార్టుమెంటు
ఇంజనీయరు కస్టమర్స్ డిపార్టుమెంటు ఎక్జిజియూటివ్ డిపార్టు
మెంటులకు సంబంధించిన ఉద్యోగులను ఇండియామంత్రిగారి
నియమించుచుండెదరు. స్టేటు రైల్వేల ఇంజనీయరులను సుపీరి
యరు రెవెన్యూ ఉద్యోగులను సుపీరియరు టెలిగ్రాఫ్ వైర్లెసు
బ్రాంచిల ఉద్యోగులను గూడ ఇండియామంత్రిగారి నియ
మించుచుండెదరు. ఇతర ఉద్యోగులను నియమించు అధి
కారము ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కివ్వబడును.

మెడికలు సర్వీసుల విషయమై కమిషనువారు కొన్ని
సలహాలిచ్చియున్నారు. ప్రస్తుతమున్న మెడికలు సర్వీసు విధాన
మును శాశ్వతపరమగుదనియు, వైనిటలకొరకు ప్రత్యేకపు
సర్వీసు నేర్పరపవలయుననియు ప్రావిన్షియలు సివిలు మెడి
కలు సర్వీసునందుండు ఉద్యోగులకుకూడ ఈ సర్వీసునందు చేరు
టకు అర్హులై యుండవలయుననియు వీరు సలహా ఇచ్చుచున్నా
రు. క్రొత్తసివిలు మెడికలు సర్వీసు ప్రతిరాష్ట్రమునందు ఏర్ప
రుపవలయుననియు ఇంగ్లాండునందును భారతదేశమునందును
పోటీ పరిస్థితులద్వారా అభ్యర్థకులను పరీక్షించి ఉద్యోగముల
నియోజకలయుననియు జీతములను ఇతరవివరములను పట్టికసర్వీసు
కమిషనువారి సలహా పుచ్చుకొని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు
నిర్ణయించవలయుననియు కమిషనువారు సలహా ఇచ్చుచున్నా
రు. భారతదేశపు సివిలుమెడికలు సర్వీసునందు ఆంగ్లేయో
ద్యోగులందుండు అత్యవసరమనియు, బ్రిటిషు సివిలుఉద్యోగుల
సంత్కృతికొరకు ఇట్లు చేయకతప్పదనియు కమిషనువారు అభి
ప్రాయము. రాష్ట్రమునందు కనీసము ఎంతమంది ఆంగ్లేయో
ద్యోగు లుండవలయునో ఇండియామంత్రి నిర్ణయించవలెను.
సివిలరీ రిజర్వుకు కావలసిన మెడికలుసర్వీసు ఉద్యోగులలో
సగముమంది ఆంగ్లేయులగు నుండవలయును.

పబ్లికుసర్వీసు కమిషను

పబ్లికుసర్వీసు కమిషను నియమించవలయునని కమిషను
వారు సలహా ఇచ్చియున్నారు. సంస్కరణచట్టమునందే ఈ
ప్రస్తావన చేయబడినది. ప్రజామిత్ర పరిపాలనప్రతిష్ఠాపన లుండు
దేశములందంతటను రాజకీయ ఆందోళనము మార్పులపట్ల సర్వీసు
ఉద్యోగల కెట్టి స్వేచ్ఛము నుండనివిధమున నిష్పక్షపాతబుద్ధితో
ప్రవర్తించుట ప్రత్యేక ప్రతిష్ఠాపనలను స్థాపించుట అవసర
మనియు సర్వీసు ఉద్యోగులు ఈ ప్రతిష్ఠాపనములకు లోబడి
యుండుట శ్రేష్ఠమనియు కమిషనువారు అభిప్రాయపడు
చున్నారు. ఇట్టి పబ్లికుసర్వీసు కమిషనును భారతదేశమున
స్థాపించవలయునని ప్రయత్నములు సంస్కరణ చట్టము ఆమో
దించబడినది మొదలు జరుగుచున్నవి. ఇంక ఎట్టి అలస్యములేక
త్వరలో ఇట్టి కమిషను స్థాపించవలయునని రాయలు కమిషను
వారు సలహా ఇచ్చుచున్నారు. ఇది యావద్భారత ప్రతిష్ఠాపన
ముగ నుండవలెను. 5 మంది కమిషనరులు ఉండవలెను. రాజ
కీయ విషయములందు అధికముగ చోక్రము పుచ్చుకొననవారుగ
నుండవలెను. వీరిలో ఇరువురైనను న్యాయశాఖోద్యోగనిర్వ
హాత్వత గలవారై యుండవలెను. వీరికి హైకోర్టు జడ్జిలతో
సమానమగు జీతము లియ్యవలెను. ఈకమిషనువారి క్రిందిపనులను
చేయుచుందురు:—

(1) యారద్భారత సర్వీసులకును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ
ముల కొరెన ప్రావిన్షియలు సర్వీసులకును ఉద్యోగులను నియ
మించుట అభ్యర్థల అప్లికేషన్లు పరిశీలించింధనలు మున్నగు వివర
ములను ఈ కమిషనువారు ఇండియామంత్రి లేక ఇండియా
ప్రభుత్వము లేక స్థానికప్రభుత్వములవారితో కలసి ఆలోచించి
నిర్ణయించుచుండెదరు.

(2) సర్వీసు ఉద్యోగుల ప్రవర్తనమును వీరు పరిశీలించు
చుండెదరు. సర్వీసు ఉద్యోగులను సంరక్షించు బాధ్యతనుకూడ
వీరు భరించెదరు. గవర్నరు జెనరలుగారిచే నిర్ణయించబడు వర
తులనుసరించి అక్రమము పాలితులను తలచు ఉద్యోగులకు పంపు
అప్పీలులను ఈకమిషను వారు పరిశీలించి తీర్పు చెప్పెదరు.
ఉద్యోగులు మరల ఇండియా మంత్రికి అప్పీలు చేసుకొనవచ్చును
గాని ముందుగా ఇందులకు కమిషనువారి శాంక్షను సాంగ
నలెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అప్పీలు చేయవలసినప్పుడు
వారుముందుగ ఈకమిషనువారి సలహా పుచ్చుకొనెదరు. సర్వీసు
లకు సంబంధించిన అన్ని విషయములందును సలహా ఇచ్చుటకు
అర్హులై యుండురు. ఈ కమిషను స్థాపించు విషయమై
ఇవ్వబడిన సలహాలు మిగుల ముఖ్యమైనవనియు కమిషనును
ఏర్పరచుకుండిన సర్వీసుల పుర్రు రాగము జరుగజాల దనియు
కావున ఈకమిషనును అతిత్వరలో స్థాపించవలయునని రాయలు
కమిషనువారు సలహా ఇచ్చివారు.

సర్వీసులు—భారతీయోద్యోగుల సంఖ్య

ఇండియాను సివిలు సర్వీసునందు భారతీయోద్యోగుల సం
ఖ్యను అధికముజేయు విషయమై కమిషనువారు కొన్ని సలహా
లిచ్చియున్నారు. బాధ్యతాభారము ఏర్పడుటకును ఆంగ్లేయ
భారతీయోద్యోగులకు అన్వేష్య మేర్పడుటకును ఈసర్వీసు
నందు సగము మంది భారతీయులు సగము మంది ఆంగ్లేయులు
ఉద్యోగులగు నుండుట్లు త్వరలో చేయుట అవసరమని
వీరి అభిప్రాయము. నూరు ఉద్యోగములలో 40 స్థానములు
ఆంగ్లేయులకు, 40 సంస్థానములు భారతీయులకు ప్రత్యేకిం
చవలయుననియు మిగిలిన 20 స్థానములను పోస్ట్మెన్లు
సర్వీసునందున్నవారి కివ్వవలయునని కొందరు అభిప్రాయ
మిచ్చియున్నారు. ఇట్లు చేసిన 15 సంవత్సరములలో ఉద్యోగ
ములందు ఆంగ్లేయుల సంఖ్య భారతీయుల
సంఖ్య సమానమగును. ఈవిషయమై కమిషనువారు క్రింది
సలహా లిచ్చియున్నారు. నూరు ఉద్యోగములకు 50 మంది
ఆంగ్లేయులను 50 మంది భారతీయులను ఏర్పాటుచేయవలెను.
భారతీయుల 10 స్థానములందు 80 స్థానములు డైరెక్టర్లుకూడు
మెంటుద్వారాయున్న 20 స్థానములు ప్రావిన్షియలు సర్వీసు
వారికి ఉన్నతోద్యోగముల నియ్యటలను భర్తీ చేయవలయును.
ఇట్లు చేసిన 25 సంవత్సరములలో ఆంగ్లేయులసంఖ్య భారతీ
యులసంఖ్య సమానమగును.

అటవీశాఖ రిజర్వుడ శాఖనున్న రాష్ట్రములలో నూటికి
75 మంది భారతీయులు 25 మంది ఆంగ్లేయులు ఏర్పాటుచేయ
బడవలెను. నూటికి 40 మంది ఆంగ్లేయులను 60 మంది భార
తీయులను ఇరిగేషను ఇంజనీయరుఉద్యోగములకు ఏర్పాటుచేయ
వలెను. ఎంతమంది భారతీయులకు ఉన్నతోద్యోగము లియ్య
వలయునను సమగ్రము ఇట్లించుట కవిటివారు పరిశీలించిరి.

అంగ్లమోద్యోగుల సంఖ్య కనీస మెంత యుండవలయునని లీ కమిషనువారు పరిశీలించిరి. ప్రజాముఖ్యతాభివృద్ధియందు కూడ అనుభవముగల అంగ్లయులను ఉద్యోగమునకు దుందుకొనవలయునని మంత్రులు అభిలషించుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన సర్వీసులందు భారతీయుల సంఖ్య నూటికి ఈ క్రిందివిధమున నుండవలయునని కమిషనువారు సలహా ఇచ్చుచున్నారు: (1) పాలిటికల్ డిపార్టుమెంటు 25 ఐ.సి. యస్. లేక ప్రోవిన్షియల్ సివిల్ సర్వీసు లేక ఇండియన్ ఆర్మీనుండి భారతీయోద్యోగులను రికూటు చేయవచ్చును. (2) ఇంజనీరులు, ఎలక్ట్రీషియన్లు, ప్రభుత్వమున వీర్యాలు మారకూడను. (3) సుపీరియరు టెలిగ్రాఫు ట్రైనిలెస్ బ్రాంచి: నూటికి 25 మంది ఇంగ్లండునందున 75 మంది భారతదేశమునను రికూటు చేయవలెను. (4) స్టేట్ రైల్వే ఇంజనీరులు, సుపీరియరు రెవిన్యూ సెలెక్షన్లు ప్రభుత్వమున కిటువీర్యాలు వృద్ధిచెందవలయునని నూటికి 75 మంది భారతదేశమునను 25 మంది ఇంగ్లండునను రికూటు చేయవలెను. వీలుకలగవలయుననియు కమిషనువారు సలహా ఇచ్చుచున్నారు. మిగిలిన సర్వీసుల రికూటుమెంటు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ కిష్టమున నిధమున చేయవచ్చును.

జీతములు - బత్తెములు

జీతములు బత్తెములను సర్వీసు ఉద్యోగులు అసంతృప్తి పొందించుచున్నారనియు మాంటాగు-చెల్ముస్ ఫర్డ్ నివేదికమునందు గావింపబడినదాచనలు అనుబంధించబడినవియు కమిషనువారు వ్రాయుచున్నారు. 20 సంవత్సరముల వూర్జము ఉద్యోగుల కివ్యభివృద్ధి జీతములు సమముగనుండెను. ప్రస్తుతము ఈ జీతములు ఉద్యోగులను ఆకర్షించుటలేదు. వ్యాపారమునందుకువారి సంపాద్యమునకును సర్వీసులందుండువారి సంపాద్యమునకు ఎంతయో వ్యత్యాసముండుటచే ఉద్యోగులందు అకాంతి అధికమగుచున్నది. అనధికారులకు భారతీయులు భారతీయోద్యోగుల జీతములను తగ్గింపవచ్చునని సాత్వ్యమిచ్చియుండిరి. కాని అంగ్లమోద్యోగులు చేయుపనినే భారతీయోద్యోగులూడ చేయవలసియుండుటచే ఈ సలహా అంగీకరించుట ఉచితముగాదని కమిషనువారు తీర్మానించుకొనిరి. ఇండియన్ పోలీసు సర్వీసు ఇంజనీరులకు సర్వీసులతప్ప ఇతర సర్వీసు ఉద్యోగుల ప్రారంభ జీతమును హెచ్చించుట అవసరమని కమిషనువారి నిర్ణయము. క్రింది క్రేడునందుండు పోలీసు సర్వీసు ఉద్యోగుల ప్రారంభ జీతము 25 రూపముల చొప్పున హెచ్చింపబడెను. సుపీరియరు క్రేడునందుండు పోలీసు ఉద్యోగుల జీతము క్రింది విధమున హెచ్చింపబడవలెను. ఉద్యోగమునందు చేరిన పిమ్మట 6 సంవత్సరములకు 50 రూపములు 10 సంవత్సరములకు 75 రూపములు 13 సంవత్సరములకు నూరు రూపములు, 18 సంవత్సరములకు 75 రూపములు 19 వ సంవత్సరమున 50 రూపములు 20 సంవత్సరమున 25 రూపములు పోలీసు సర్వీసు కాక ఇతర సర్వీసుల ఉద్యోగులకు, ఎక్కువైన సర్వీసు న క ద లి స్ట్రీ ల కు ను 200 (రూపములు కాక) 250 రూపములు ఓవరుసీను అవువన్న ముగిసిన పిమ్మట 300 రూపములు ఒకరు సీను అలవన్న ఇవ్వవలెను. పోలీసు సర్వీసునందు రికూటుకు వచ్చుననుచిన్న వారుగనుండు, వీరికి ఓవరుసీను అలవన్న ఈ క్రింది విధమున నుండవలెను మొదటి మూడు సంవత్సరములు 100 రూపములు నాలుగు సంవత్సరములు 125 రూపములు 5 మొదలు 9 సంవత్సరము 150 రూపములు 10 మొదలు 15 సంవత్సరములవరకు 250 రూపములు అప్పటినుండి సర్వీసు ముగియునంతవరకు 300 రూపములు.

5 సంవత్సరముల సర్వీసు ముగిసిన పిమ్మట రూపాయకి రెండు పైలెంట్ల ఎక్స్ ప్రెజ్ లేదు చొప్పున తన ఒవరుసీ అలవన్న అంగ్లమోద్యోగులు తమదేశమునకు పంపవచ్చును ఓవరుసీను అలవన్న పొందుటకు అర్హులైన భారతీయోద్యోగులకు తమ భార్యలు కాని కొడుకులు గాని యూరోపునందుండిన వైద్యకమిషనువారు ఈ ఎక్స్ ప్రెజ్ లేదుతోనే తమ అలవన్నను పంపవచ్చును. పోలీసు మెడికల్ అగ్రికల్చరలు వెటరిన ఎడ్యుకేషనుల సర్వీసుల యందు నెల క్షే ను క్షే డు కు ప్రమోషను పొందిన ఉద్యోగులు సంపూర్ణముగ ఓవరుసీను అలవన్న పొందెదరు.

పోలీసు డిప్యూటీ, ఇన్స్ పెక్టరు జెనరలు నూవరిం టెంట్లకు ఇంజనీరులు ఫార్మెన్ కాన్స్ట్రక్టరులకు 2150 రూపముల జీతముండవలెను. ప్రస్తుతము వారికి రూ 1750. 102. 2150 జీతమువచ్చుచున్నది. ఇంగ్లండునకు ఒవరుసీను అలవన్న పంపు

టకు అధికారులైన అంగ్లమోద్యోగులు కొందరున్నారు. ఇట్టి వారిలో 4000 రూపములకున్న తక్కువ జీతము పొందుచున్నారని 400 రూపములు (రెండు పైలెంట్ల ఎక్స్ ప్రెజ్ లేదుతో) ఇంగ్లండునకు పంపుటకు వీలుకలుగజేయవలయునని లీ ప్రభుత్వ ఇతర అంగ్లమోద్యోగుల సలహా ఇచ్చియున్నారు. ఈ సలహాను భారతీయ సర్వీసుల తీవ్రముగ ఆక్షేపించి యున్నారు. ఎడ్యుకేషనుల సర్వీసునందలి స్త్రీలు పత్యేకముగ అధికమగు జీతములను పొందుటకు అర్హులై యున్నారుని కమిషనువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికింద పని చేయు అంగ్లమోద్యోగులందరు ఈ లాభములను పొందెదరు. ఇండియన్ వివిధ సర్వీసులనుండి జాడీయలు ఉద్యోగములకు నియమింపబడువారికి ప్రత్యేకమగు అలవన్న ఇచ్చుట అవసరమని కమిషనువారు అభిప్రాయపడు చున్నారు. కాని ప్రస్తుతము ఉద్యోగమునందున్న వారు ఈ అలవన్నలను పొందుచుండవలయునని కూడ వీరు సలహా ఇచ్చుచున్నారు. పాలిటికల్ డిపార్టుమెంటునందు పనిచేయు మిలిటరీ ఆఫీసులు అడే ఉద్యోగమునందుండు సివిల్ ఆఫీసుల జీతమును పొందుచుండవలెను.

సర్వదేశములకు పోవుటకు అలవెన్నలు

సుపీరియరు సర్వీసులందుండు అంగ్లయులు తమ సర్వీసులో నాలుగు పర్యాయములు తమదేశమునకు మొదటి తరగతి యందు పోవరాను అలవన్న పొందవలయును. ఉద్యోగి భార్యకు కూడ ఈ సౌకర్య మే ఇవ్వవలెను. బాలుకు ఒక చార్జి మాత్రమివ్వవలెను. ఇదంతయు కొత్తగ నియమింపబడు ఉద్యోగులకు ప్రస్తుతము ఉద్యోగమునందున్న వారివిషయమై కమిషనువారు ఈ క్రింది సలహా ఇచ్చియున్నారు. 7 సంవత్సరముల సర్వీసు ముగియనివారు నాలుగు పర్యాయములు తమదేశమునకు పోయివచ్చుటకు. 14 సంవత్సరముల సర్వీసు ముగియనివారు 8 పర్యాయములు, 21 సంవత్సరముల సర్వీసు ముగియనివారు రెండు పర్యాయములు, 28 సంవత్సరముల సర్వీసుకు మైచిదవారు ఒక పర్యాయము అలవన్న పొందెదరు. ఓవరుసీను అలవన్న భారతీయోద్యోగులకు కూడ ఈ వైసౌకర్యములు అనువర్తించును. కాని వారికి టుంబులకు ఈ సౌకర్యమివ్వబడదు. ప్రభుత్వోద్యోగము చేయుట ముగించిన ఉద్యోగి కుటుంబమున ప్రభుత్వమువారు తమ స్వంత ఖర్చుపై వారిదేశమున కంపవలెను. ఈ యేర్పాటులవల్ల సగటున అంగ్లమోద్యోగులకు నెలకు 50 రూపములు, భారతీయోద్యోగులకు 25 రూపములు అధికముగ వ్యయమగును. ప్రభుత్వమువారు ఈ మొత్తమును ప్రత్యేకించి అవసరమైనపుడు తమదేశమునకు పోవలవలసిన ఉద్యోగుల కిచ్చుచుండవలెను.

పెన్షనులు

ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగుల పెన్షనులు అధికము చేయుట అవసరమని కమిషనువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. కాని సంస్కరణములవల్ల ఉన్నతోద్యోగులు అధికమగు బాధ్యతను భరింపవలసియుండుటచే ఎక్కువ జీతము కాని సర్వీసులకు పెన్షను పొందు ఐ. సి. యస్. ఆఫీసులకు సంవత్సరమునకు 50 పౌనుల చొప్పున అధికముగ పెన్షను ఇయ్యవలెను. కాని పెన్షను మొత్తము 1250 పౌనులకు మించకూడదు. ఇదే విధమున గవర్నరు పదవి పొందు ఐ. సి. యస్. ఉద్యోగులు సంవత్సరమునకు 100 పౌనుల పెన్షను అధికముగ పొందెదరు. (ఈ సలహాను బానుగారు అంగీకరింపలేదు) లెఫ్టెనెంట్ గవర్నరులకు ఎక్కువ పెన్షను ఇవ్వవలయునని ఇస్టింపులను కమిషను వారిచ్చిన సలహాను ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపలేదు. కాని ప్రస్తుతము పరిస్థితులు మారినవి. సంస్కరణములవల్ల ఉన్నతోద్యోగుల బాధ్యతలు అధికమైనవి. ఇట్టి పరిస్థితులలో ఉన్నతోద్యోగులకు కొంచెము ఎక్కువ పెన్షను ఇచ్చుట అవసరమని కమిషనువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

అన్ కలెనెం టెండు సర్వీసు ఉద్యోగులు ప్రస్తుతము సంవత్సరమునకు 5000 రూపములు పెన్షను పొందుచున్నారు. ఇది తక్కువయని కమిషనువారి అభిప్రాయము. 6000 రూపముల పెన్షను వారు ప్రధమమున పొందువలయును. పిమ్మట ప్రతి సంవత్సరము 200 రూపములు అధికము చేయవలెను. పెన్షను 7000 కు మించకూడదు. హాయికోర్టు జడ్జిల పెన్షను నందు మార్పు కలుగజేయుట అవసరమని కమిషనువారి అభిప్రాయము. తాము ఉద్యోగమునందుండుటచేతను ఉద్యోగ నిర్వహణాధితముగను అకాలమరణము పొందువారికి ప్రత్యేకమగు పెన్షను ఇవ్వవలయునని కమిషనువారు సలహా ఇచ్చుచున్నారు. కుటుంబ పెన్షను ఘంటులు స్థాపింపబడవలయుననియు ఆంగ్ల

మోద్యోగులకు భారతీయోద్యోగులకు ప్రత్యేక నిధులను స్థాపింపవలయుననియు పెన్షనుకు బదులు ప్రావిడెంటు ఫండులనే రప్పించు విషయమై కూడ కమిషనువారు కొన్ని సలహా లిచ్చియున్నారు.

ఇతర విషయములు

సర్వీసుల హక్కుల విషయమై కమిషనువారు ఈ క్రింది సలహా లిచ్చియున్నారు. ప్రస్తుతము కొన్ని ఉద్యోగములను పొందు అవకాశము అంగ్లయులకు తొలగింపబడినది. ఇట్టి సందర్భములందు వీర్యను తగాదాలను పల్లి కు సర్వీసు కమిషనువారు పరిష్కరింపవలయునని కమిషనువారు సలహా ఇచ్చుచున్నారు. సర్వీసు ఉద్యోగులు ఉద్యోగమునందు నియమింపబడునప్పుడు కోర్టులలో చెల్లునట్టి అగ్రిమెంటును ప్రభుత్వమువారు వారికి వాసి ఇవ్వవలెను. ఈ మరతులను ప్రభుత్వమువారు కొనసాగింపకుండిన ఉద్యోగులు కోర్టునందు కేసుచేసి ప్రతిఫలము పొందవచ్చును. జీతము, బత్తెము, రీవు, అలవన్న, ప్రపోజ్ నేటు పెన్షనుపై ఉద్యోగము వదులుకొనుట, కారణము లేక డిస్మిసు చేసిన, ఇవ్వవలసిన ప్రతిఫలము మున్నగునవి ఈ అగ్రిమెంటునందు వివరింపబడవలెను. రిజర్వేషన్లుగా యందు పనిచేయు ఉద్యోగులు, ఆశాఖ మంత్రుల స్వాధీనము చేయబడినను తమ పూర్వ హక్కులనే అనుభవించుచుండెదరు. ఇట్లు రిజర్వేషన్లుగా యందు ప్రాముఖ్యతగా యున్నప్పుడు ఉద్యోగులు తమయావచ్చారిత సర్వీసు హక్కులనుంచుకోవచ్చును. లేక ప్రపోజ్ నేటు పెన్షనుపై ఉద్యోగము వదులుకొనవచ్చును లేకున్న స్థానిక ప్రభుత్వములలో అగ్రిమెంటు చేయుచుకొని పనియందుండవచ్చును.

ప్రస్తుతమున్న ప్రపోజ్ నేటు పెన్షనులకేలు సమముగ నున్నదని కమిషనువారి అభిప్రాయము 1919 వ సంవత్సరమున రిమాట్రీబ్యుట్ చేయబడినవారికికూడ ప్రపోజ్ నేటు పెన్షనుపై ఉద్యోగము వదులుకొను సౌకర్యమును కలుగజేయవలెను, స్పెషలు కాంట్రాక్టుపై నియమింపబడిన ఉద్యోగులు డిస్మిసు చేయబడిన ప్రత్యేక పరిహారమును పొందుటకు అర్హులై యుండెదరు. ఉద్యోగులు ప్రోనేటు ఇండ్లయందుండునప్పుడు ఇంటి వాడుగ అలవన్నకున్న అధికమైన ఆ అధికమగు మొత్తమును ప్రభుత్వమువారి వద్దవలెను.

ఒక్కొక్క జిల్లా యందు కైద్యశాలకు చేరిన ఒక అంగ్లమోద్యోగి యుండవలెను. డాక్టరు యందు నగరమునకు దూరముగనుండి ఉద్యోగి ఇంటికి వైద్యులు వచ్చినను కైద్యుని ఇంటికి ఉద్యోగి వచ్చినను ప్రయాణాభివృద్ధిలను ప్రభుత్వమువారు భరింపవలెను. ఉద్యోగుల భార్యలకు కుటుంబమునకు ఉచితముగ వైద్య సహాయమొసగుట ప్రభుత్వమువారి బాధ్యత కాదు. రీవుని బంధువుల మార్పుల అవసరమని కమిషనువారి అభిప్రాయము. ఈ సలహాలన్నియు బర్మాకు కూడ అనువర్తించవలయునని కమిషనువారు సలహా ఇచ్చుచున్నారు.

ముగింపు

ఈ సలహాలవల్ల సర్వీసు ఉద్యోగులకున్న ఇబ్బందులన్నియు తొలగినవియు, వారికి సంతృప్తి కరముగ నుండుననియు అందువల్ల అర్హుల వారు అభ్యర్థులుగ వచ్చుటకు ఉత్సాహపడుదురనియు కమిషను వారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. అర్హుల అంగ్లయు యువకులు అభ్యర్థులుగ వచ్చుటకు ఇండియా ఆఫీసువారు ప్రచారములు పురుషుండవలెను. భారతదేశమునందలి సర్వీసుల పరిస్థితులు, జీతములు బత్తెములు, పెన్షనులు, మున్నగు సౌకర్యములు ఇతర విషయములు సంపూర్ణముగ అభ్యర్థులకు తెలుపవలెను. ఐ. సి. యస్. అభ్యర్థుల వశము నిర్ణయము పరిశ్రాని బంధనలు మున్నగునవి ప్రస్తుత మున్నట్లే యుండవలెను ముఖ్యముగ కళాశాలయందు ఉపాధ్యాయులుగ నియమింపబడు ఇండియన్ ఎడ్యుకేషనుల సర్వీసు ఆఫీసులు ఇండియన్ లిటరేచరు యుండవలయునని ప్రాఫెసర్ గాఫులెండు సర్ వైరిలు జాకన్సు గారు అభిప్రాయమిచ్చియున్నారు.

సర్ రెజినాల్డ్ క్రాడెక్ గారు బర్మాకు సంబంధించిన విషయముల గురించి ప్రత్యేకముగ కొంత వ్రాసియున్నారు. (అ. ప్రె.)

విదేశ వార్తలు

ఇంగ్లాండు - ఇండియా

ఒకరి నొకరు తెలిసికొనవలెను

లాల్ బజర్ లో రాముగారి విజ్ఞప్తి
లండన్, మే 28:—నేటి 'న్యూస్' పత్రికకు లబ్ధి పరిచియుగారు ఒక వ్యాసమును నిండుపుటకు సరిపోవునటుల భారతదేశములో అధికారాల అన్యాయముగూర్చి ఇట్లు వ్రాసిరి:— 1818 సంవత్సరము 3 వ నిబంధనను, మరితర ప్రభుత్వకలనశాసనములనుగూర్చి చర్చించిరి.

ఇక నెంతమాత్రము ఆలస్యములేకుండ భారతదేశ జాతీయవాదులును, బ్రిటిషు కామన్వెల్త్ లోనున్న బుద్ధిమంతులు ఒకరితోనొకరు కలిసికొని ఒకరియభిప్రాయముల నొకరు తెలిసికొనుటవలెను.

భారతదేశమునాసిన మైత్రిని, విశ్వాసమునకును బ్రిటు భారతదేశముపై తన అధికారమును సడలింపవలెను. ఇండియా స్నేహమునకును, విశ్వాసమునకును ఇది తగినపాఠితోషికము. భారతదేశము దాని కనుగుణముగ స్నేహముతో ప్రవర్తించవలెను.

సాధ్యమైనంతవరకు భారతదేశము ఇంగ్లాండు ఒకరి నొకరిని తెలుసుకొనవలెను. ఒకరినొకరు తెలుసుకొనుటచేతనే మైత్రి, విశ్వాసము సుహృద్భావము ఏర్పడును.

కార్మిక పక్షమువారు అంతర్జాతీయ సుహృద్భావమునకై కంకణము దాల్చిరి. వారు నిజముగ త్రికరణబుద్ధిగ అంతర్జాతీయ సుహృద్భావముతో ప్రవర్తించెదమని చెప్పిరేని ఇండియా పట్ల వారు ప్రవర్తించువిధానమే వీరిని అగ్నిపరీక్షగావిండును. వారు నిజముగ అట్లు ప్రవర్తించుచున్నారో లేక కపటనాటక మాడుచున్నారో వారు భారతదేశముపట్ల అవలంబించువిధానమే తెలుపగలదు. 'న్యూస్' పత్రిక ప్రధాన వ్యాసమున ఇట్లు వ్రాయుచున్నది: భారతరమణుల జవపతిరాయిగారి లేఖను జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలెను. ఆయన చాలనిదానముగలవారు. ఆయన ప్రతిపక్షులుగూడ ఆయనయభిప్రాయ మును సదా ఎంతయో గౌరవించెదరు.

"ప్రస్తుతపరిస్థితులు కొన్నివత్సరములవరకు సాగినను ఇప్పుడు నైతికరూపేణ అన్యాయవిషమస్థితియముగావు. కార్మిక ప్రభుత్వము వారు హోమరులను సత్కరముగ ప్రవేశపెట్టుటకు తొందరగా ప్రయత్నింపవలెను. ఇదియేవారికి ముఖ్యకర్తవ్యము. లండనునుండి అధికారమునుండి తరమునంపి ఇట్లు చేయుచుఅని అధికారమును చెలాయించుకోజాలిపోయినవి. భారతదేశ ప్రస్తుతరాజ్యాంగనిర్మాణమును సవరణజేయుట, ఇట్లుండవలెనని ఏర్పాటుజేయుటయు భారతీయులకే అధికారముండవలెను. అధికార స్వర్ణము వారు సంస్కరణములనుగూర్చి విచారణపట్టిన ప్రయోజనము లేదు.

గాంధీవంటివారిని సంస్కరణవిచారణలో జేర్చుకుంటుంటామనికరము. ఆయన నిదానము. ఆయనతో ఆలోచించినపుడెల్లను, ఆయన ప్రతిపక్షులగుండ ఆశ్చర్యమును గల్గించుచున్నది.

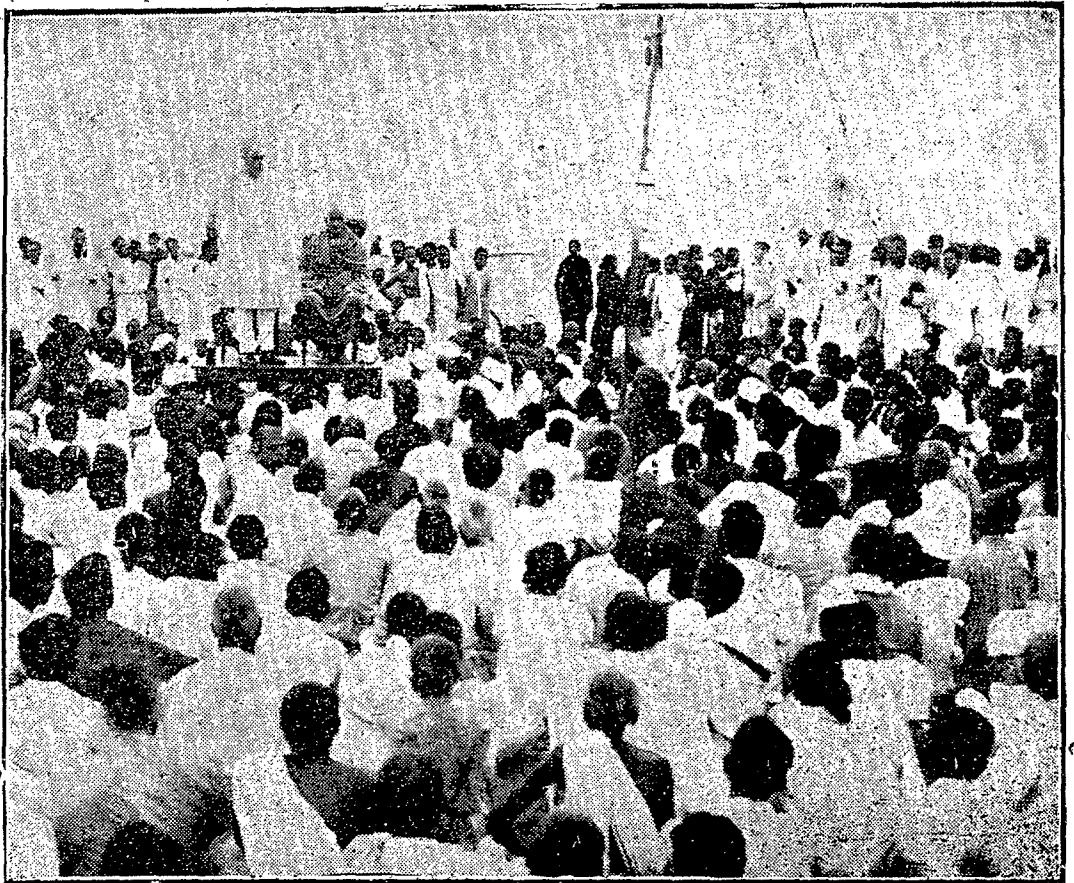
లండనునుండియే ఆహ్వానమురావలెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు భారతనాయకులను స్వేచ్ఛగ ఒకరితోనొకరు ప్రస్తావించి ఒకరియభిప్రాయముల నొకరు తెలిసికొనవలెను" (పార్లమెంట్)

కార్మికమంత్రివర్గమురాజీనామానిచ్చును?

డెయిలీ హెరల్డు పత్రికటనము

గృహనిర్మాణపట్టము

లండన్, మే 28:—రానున్న గృహనిర్మాణపట్టమును గూర్చి ముఖ్యవిషయములలో దేనియందైన ఓడిపోయినచో తక్షణము కార్మికమంత్రివర్గమువారు రాజీనామానిచ్చి ఎన్నికలకు నిలుచుటకు నిశ్చయించిరిని డెయిలీ హెరల్డు పత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

స్వామి శ్రద్ధానందుడు బీచినభలో బ్రహ్మగిరిచిరి: మాలానా యాకూబు హుస్సేను సేటుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

భారతదేశ వ్యవహారములు

పార్లమెంటులో ప్రశ్నలు

లండన్, మే 28:—సోమవారము 26 తేదీని జార్జి ల్యాన్సుబరీగారు రైల్వే రిస్కనోట్సు రివిజన్ కమిటీవారి సిఫార్సుల నెప్పటినుండి అమలులో జెట్టెదరు? ఇంతవరకు ఆ విషయమునుగూర్చి ఆలస్యముచేయుటకు గతంజేది యని అడిగెదరు.

లండనులో గోల్డ్ ప్రాంతండ్ల రిజర్వులోనున్న సాముక్తును ఇండియాకు మార్పుచేసి కోరుతున్న విషయములో ఏమిచర్యను దీసికొనెద రనియు, ఈప్రతి ఇండియా, జి. ఐ. పి. ఇనుప దారిని ప్రభుత్వమువారే వ్యవహరింపవలెనని డిల్లీ శాసనసభ వారు చేసిన తీర్మానమును అమలులో జెట్టుటకు ప్రభుత్వము వారేమి చర్యను దీసికొనుచున్నారనియు భారతదేశముల కోరుతుంటు ఇండియాకై కరెన్సీ ఆక్టును సవరించెదరానియు అనగా రూపాయికి 2 పిల్లీంగులకు బదులు ఒక పిల్లీంగు ఆరు పెనులను ఏర్పాటు జేసెదరా యనియు స్పష్టంగా రడిగెదరు.

ఇండియను సైన్యములో ప్రధానోద్యోగములయందు భారతీయులను నియమించు విషయమును మరల ఆలోచించెదరా యని జాగ్రత్తగా గాగెదరు.

భారతీయుల గోల్డ్ ప్రాంతండ్ల సేర్వరచనలనని కోరుచున్నారని ప్రభుత్వమువారికి తెలియునాయనియు కానులను జేయుటకు టంకాల గావలెనని గోరుచున్నటుల తెలియునాయనియు ఈవిషయములను గూర్చి ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమెట్టి యనియు సంస్కరణములను గూర్చి నియమించబడిన ఇండియా ప్రభుత్వ సంఘమువారు తమ నివేదికమును ప్రకటించిరియనియు ఆనకులు నొకదానిని కామస్సు సభ్యుల కంవజేసెదరా యనియు జొంబయి వర్తకసంఘమువారు జరుగురుగ కావలసియుండుటచే ప్రభుత్వమువారు 17 కోట్ల కరెన్సీ నోట్లను జారీచేయవనిరా యనియు వారు చేసిన మూలనన. నేల అంగీకరించలేదనియు ప్రభుత్వమువారు ముం దేమి చేయవలచి రనియు కర్నలు మేలుగా రడిగెదరు.

ఇండియాలో బ్యాంకులేటు మరల నూటికి 9 నుండి హెచ్చుకుండ జేయుటకు ప్రభుత్వమువారేమి చేసెద రనియు బ్యాంకులేటులు హెచ్చుటవలన వర్తకము, పరిశ్రమములు పడి పోకుండ జేయుటకు ప్రభుత్వమువారేమి చేయవలచి రనియు థామస్ విలియంసుగారు అడిగెదరు. (ఇండియన్ డెయిలీ మెయిలు)

మరికొన్ని ప్రశ్నలు

లండన్, మే 28:—1922 లో ఇండియానుండి గాయవ్యసరిహద్దు సంఘమువారినివేదికము చేసినదా యనియు, దానినిగూర్చి ఏమిచర్య దీసికొనిరనియు లేదా తీసికొనవలచి రనియు కేంద్రరాష్ట్రీయ పన్నులనుగూర్చి నియమించెదమన్న సంఘమునుగూర్చి ఏమిచేయవలచిరనియు సంఘసభ్యులెవరని యువా రాలోచించు విషయము లెట్టియనియు కోట్లగా రడిగెదరు.

భారతవిద్యార్థులు పారిశ్రామికవర్తకతక్కినను సేర్వ కొనుటకు ఏమిసౌకర్యముల సేర్పాటుజేసిరనియు ఇండియాలో మొదటిరకపు ఆర్థికవాణిజ్య విద్యను సేర్ప పాఠశాలపట్టేని తెలియజేయు డనియు ఇండియాలో భారతీయులకు వాణిజ్య, ఇంజనీరింగుపట్టములు లభించునా యనియు ఆపట్టములను గడించినపిదప ఇండియాలో పనిచేయుటకు వారికి అభ్యంతరము లుండునాయనియు వార్తలు జేరుగా రడిగెదరు.

అస్సాము తేయానవాటికలయందు మాల్దీసు సమూహపు విషయమై యడిగెదరు. వలసపోవలచుకొన్న వారికి చదవనిపించిన ప్రశ్నావళిని ప్రకటించెదరనియు స్పేలుగా రడిగెదరు.

అస్సామువలన చట్టమును రద్దుజేయవలెనని యడిగెదరు పనివాండుఖరారునామాకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించిన జేయబడు చట్టము రద్దుజేయవలెననియు ఇండియాలో తేయానతోటలలో మాల్దీసుపరిస్థితులను పరిశీలింపవలెననియు నడిగెదరు.

థామస్ గారికి జబ్బుగనుండుట

అధినివేశకార్యాలయమంత్రి శ్యామకాశంకగారుచే బాధ పడుచున్నార. ఈకోగమునందు ప్రత్యేకపరిశోధనముగలవైద్యుడు చికిత్సజేయుచున్నాడు. ఈఅనారోగ్యముచే కార్యవలనను గూర్చి అధినివేశ భారత సంఘమువారు ప్రకటించిననీవేదికను గూర్చి వీరితోచర్చించుటకు వీలులేదని ఆకస్మికముగ 26 తేదీని ప్రకటించిరి.

జాతిసమితి

కాన్స్టాంటినోపిలు మే 26:— మసోలుజ్జిల్లాను పూర్తిగ రక్తి కిచ్చివేయవలెనని పెతీజగా రడుగుచున్నాడు. ప్రస్తుతముందున్న సరిహద్దు సే కొద్దిపార్శ్వతో నుంచుకొనవలెనని బ్రిటునుతరపున కాక్సుగారు తెలియజేసిరి. ఈవిషయమై రాయ భారములు కుదురనిచో లాసేను ఒకపండుకప్రకారము ఈవిషయమును జాతిసమితికి తెలియజేయవలసినదన్నను, కాని కుదుర్పూలు, దీనిని జరుగకుండజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు.

మక్తారకాగారికి టోక్యోనుండి యాకియాజుకు తక్షణము విమానము నంపిరేని 10, 11 గోజులలో మరల ప్రయాణముచేయుటకు వీలగును.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శనము

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవస్తుప్రదర్శనమునను వారానరణము అంత బాగులేకున్నను చాలనుండివచ్చిరి. ఆటివియపు సభ్యులు ప్రధానమంత్రిగమును దర్శించెను. బెంగాలురంగమునుగూడ జూచెను.

అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానము

అమెరికా చేరు వరతులు

లండన్, మే 24:—సెనటు విదేశాంగ సంఘమువారు యునైటెడ్ స్టేట్స్ అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమున సభ్యత్వమును వహించుటకు సమ్మతించిరి. కాని కొన్ని మరలు తేర్చుచిరి. ఇతర రాజ్యముల కిచ్చిన ఓటింగు అధికారమును యునైటెడ్ స్టేట్స్ కు ఇవ్వవలెను. చట్టములనుండి జాతిసమితి ప్రమేయము లేకుండ తీసివేయవలెను. మనోధీమాంతముగూర్చి ప్రత్యేకముగ ఒక మరలు తేర్చుచున్నది.

కీ॥ శే॥ ట్రఫ్ట్-మెండుగారి అంతర్జాతీయ 24 వ తేదీ మధ్యాహ్నము జరుపబడెను.

విరిపు ఇనుపదారులు

ఎక్కువ జీతములనుగూర్చి రైల్వేకంపెనీవారు తృప్తికరముగ ప్రత్యుత్తరము నీయలేని జూను 5 వ తేదీనుండి గుమస్తాలు మరితర ఉద్యోగులు పనిచేయక సమ్మెకట్టెదరు.

సామ్రాజ్య దినోత్సవములు

లండనులో వెంట్లీ రంగమున దివ్యముగ అఖండవైభవముతో జరిగెను. ఇంతవైభవముగ ఎన్నడు జరుగలేదు. పిల్లలు ఎక్కువగా వచ్చిరి.

సార్వభౌమమునకు కన్నాటు ప్రభువు ప్రభుత్వ క్రీడసందేశము సంపిరి. సార్వభౌమము వందనము లానన్యుడు తంతి సంపెను.

ఉత్సవకార్యక్రమ మంతయు అందరకును ఒకేసారి తెలియునటుల టెలిఫోన్ ద్వారా ప్రకటించబడెను.

సామ్రాజ్య రాజకీయవేత్తలు సందేశముల సంపిరి. రాంకే మగ్దానాల్దగారు స్వార్థత్ర్యము, న్యాయము, శాంతిని గూర్చి హెచ్చరించిరి.

టెల్స్ట్రాఫ్టులో చక్కగ సామ్రాజ్యదినోత్సవము జరిగెను.

మసోలుసభ

భగ్నముకానుండుట - సందిగావస్థ

లండన్, మే 25 రాత్రి 10-30:—మసోలు రాయబారములు సందిగావస్థయందు బడినవి.

మసోలుసభ భగ్నము కావచ్చునని టైమ్స్ పత్రికా విలేజురి కాక్స్ట్రాంటినోపిలునుండి తెలుపుచున్నాడు.

25 తేదీ మధ్యాహ్నము సభలో మసోలుసభ ఏమియు సాగలేదు.

సర్ పెర్సీకాన్యగారు ప్రత్యుత్తరము జెప్పినపిదప తనవెనుకటి విషయమును మార్చుకొనజాలనని తురుష్కప్రతినిధి తెలియజేసెను. తరువాత బ్రిటిషువారు నూచించు ముఖ్య విషయములను అంగీకరించి చర్చించుటయో లేక తాను ఆలోచించిన విషయములను తెలియజేయుటయో చేయవలెనని కాన్యగారు తురుష్కులకు తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషువారి నూచనల నంగీకరింపజాలనని ఫెటీజేగారు తెలియజేసిరి. తురుష్కుల కోర్కెలను తెలుపుచు బ్రిటిషు రాయబారులకు ఒక పత్రము సంపెదమనిరి.

అంతర్జాతీయ కార్మిక సభ

భారత ప్రతినిధులు

లండన్, మే 24:—జనీవాలో జరుగబోవు అంతర్జాతీయ కార్మిక సభకు ఏ. సి. ఛాపర్లీ, సర్ లూయీ కర్నాగారు అధికార ప్రతినిధులుగను, కార్మికులతరపున జోసెఫ్ బాప్టిస్టా గారును, యజమానులతరపున సర్ ఆల్బాండ్సన్ ముర్రేగారును భారత ప్రతినిధులుగ ఏగదరని తెలియుచున్నది.

కెల్వింగు గ్రామపన్నీక

లో కష్టా ఎలియటుగారు కన్నర్యేటిపు సభ్యుడు గలవెను.

క్రిస్టియానియా పార్లెమెంటు తగవు

రెండునెలలు పనివాండు పనిలేకుండ సమ్మెకట్టిరి. తుదకు అందరూ తక్షణము పనిలో ప్రవేశించుచున్నారు. మధ్య నిర్దుట మరతులను ఏర్పరచెదరు.

సామ్రాజ్య కాంక్షను పారదోలుడు

ప్రజాస్వామ్యమునకు బోధ్యుడు

హెరియటుగారి ప్రకటనము

లండన్, మే 25:—రాత్రి 8.55. జర్మను ప్రభుత్వము వారు జాతీయవాదులతో జేరిన, నష్టపరిహారసమస్య మరింత చిక్కులలోబడును. సామ్రాజ్య కాంక్షగలవారిని అందరిని సంహరించి ప్రజాస్వామ్యమునకు బోధ్యుడైనని కాబోవు ప్రెంచి ప్రధానామాత్యుడు హెరియటుగారనిరట్ట. రషియా ప్రభుత్వమునుగూర్చి హెరియటుగారతమయభిప్రాయమును మార్చుకొని రని తెలుచున్నది. కాని జూన్ 10 తేదీకి రషియా ప్రభుత్వము నంగీకరించెదరట.

ఎట్టిమరతులతో సంబంధము లేకుండనే సోవియటు అధికారము నంగీకరించెదరట. చాలమంది జాతీయవాదుల కిది (ర్యాడికల్స్) ఇష్టము లేదట.

నిద్రరోగము

భవదు ఇస్మేగారు నిద్రవాధిచే వృత్తినివ్వరి. ఈనెలలో గ్రేటు బ్రిటనులో ఈవాధిచే 28 గురు ఒక వారములో చని పోయిరి. ఈరోగమునకు కారణమెద్దియో ఇంతవరకు కనిపెట్టలేదు.

లంచగొండి సోవియటు న్యాయాధికారులు

కొందరు న్యాయాధికారులు, దండనాధికారులును, న్యాయచారగృహ యజమానులనుండి లంచముదీరినయు కొందరు బండిలను అక్రమముగ వదలిపెట్టినను సేరములమీద 17 నుండి ఉరిశిక్షయు, 7 నుండి 10 దేండ్లు ఖైదును, ఇద్దరికి నరీం రాష్ట్ర ప్రవాసమును, మరికొందరికి కొన్ని సంవత్సరములశిక్షను విధించిరి.

రూపుపారిత్రామిక ఆందోళనము

కొల్కత్త, మే 24:—గనుల పని వాండ్ల సమ్మెచే రూపరసిధిలు ప్రమాదకరముగ నున్నవి. మరికొన్ని కార్యాలయములు మూయబడుచున్నవి. క్రొత్తు పనికాఖలునుగూడ నిలిపి వేసిరి. తక్కినవి రేపు మూయబడును.

దొంగసారాయి

బ్రిటిషు నౌకను బట్టుకొనుట

1000 పిపాల సారాయిని దొంగతనముగ ఆంగ్లో-అమెరికా ఒడంబడికకు భిన్నముగ గొంపోవుచుండెనని సెనామా అనుబ్రిటిషు నౌకను అమెరికనులు పట్టుకొనిరి.

డెయిలీ హెరాలుడ్

రషియను కమ్యూనిస్టుల ధ్వంసము

లేదని ల్యాన్సెట్ గారు తెలుపుట.

లండన్, మే 22:—కాక్స్ట్రాంటు కమ్యూనిస్టు విచారణలో రషియా కమ్యూనిస్టులు ల్యాన్సెట్ గారి డెయిలీ హెరాలుడ్ పత్రికకు నూడేండ్ల క్రితము 700.0 పౌనులు ముట్టినవి. కర్నలుకేగారు సాక్ష్యము నిచ్చినని తెలిసి అంతయు కుద్దాబద్ధమని ల్యాన్సెట్ గారు తెలుపుచున్నారు. (ఫార్వర్డు)

నైనిక నౌకాదళమును

తగ్గించు సభ

అమెరికా యభిప్రాయములు

లండన్, మే 25:—రాత్రి 11.5. ఈవారంతమున మరల త్వరలోనే ప్రెసిడెంటు కూర్చొడిగారు నైనిక నౌకాదళమును తగ్గించు విషయమై సభ సభ్యులను కదంతులు బయలుదేరినవి. కాని ఆర్థిక నిపుణుల విధానమును, జర్మను నష్టపరిహారముల విషయమై స్థిరముగ ఏర్పాటుజేసినగాని ఎట్టిసభ్యులను నైనిక నౌకాదళమును తగ్గించుటకు ఏమియు ప్రయోజనకారిగ నుండవని కూర్చొడిగారు తెలుపుచున్నారు. నిశ్చయముగ ఇంకను ఆయుధ సామగ్రిని తగ్గించుటకు కూర్చొడిగారు నిశ్చయించుకొన్న మాట నిజమే. కాని యూరపుదారి జూపి పరిస్థితులను అనుకూలముగ జేసినగాని తానేమియు చేయదలంచలేదని అని తెలియుచున్నది.

భారతదేశ వ్యవహారములు

డెయిలీ టెలిగ్రాఫు వ్యాఖ్య

లండన్, మే 21:—ఉభయులును సుహృద్భావముతో ప్రవర్తించుచున్న కొత్త గురల కొంతపని జరుగ వచ్చును.

మాంటుపర్మిథానమును భారతీయులకు దుచ్చించునటుల జేసిరేని బ్రిటిషు ప్రజ లీ మార్పును సంతోషముగ అంగీకరించెదరు.

ప్రస్తుతము దున్నరాజ్యాంగనిర్మాణమును భారత మయముచేయవలెను. ఇట్లు చేసినచో అధికార మంతయు బ్రిటిషువారినుండి భారతీయులకు పోవునని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. కాని ఇది కలహమును బెట్టుటకు ప్రాసెనియు దీనినమ్మి మోసపోయి ప్రతిహతులచేతులలో చిక్కుకొనరాదనియు ఈ విధానము నంగీకరించిమేని అధికారమంతయు నిరంకుశాధికారల హస్తగతుననియు లీక విషయవారు భారతసభ్యుల ధర్మము యని ఇండియను సర్వీసు ఉద్యోగులకు అదనముగ 1 1/2 కోట్ల రూపాయలను జీతమునిచ్చుటకు శిఫార్సు చేయుటచే సంస్కరణములను గూర్చి విచారణసల్పుటకు రాయలు కమిషనును భారతీయులకు ఎజగ, నియమించెదరనియు ఫార్వర్డు పత్రికా విలేజురి లండనునుండి తంతి సంపుచున్నాడు.

బాకు సంత గురువారమునాడు ఆరంభమాయెను.

అ స్వ శ య త

ద్విజాలకు విజ్ఞప్తి

- ఆ. చదువు నేర్చినారు జ్ఞానంబు గన్నారు నాగరికతలోన వై గలట్టి కొలమువారిలోడ తులతూగుచున్నారు ఆంధ్రభూమి సనాత నాంధ్రనరులు.
- క. సోదరభావము మెరుయగ సాదరముగ బాడకున్న సత్కర్మకాముల్ ప్రాదుర్భువించు వైకం బే దృష్టాంతంబు తెలియరే ద్విజాలారా!
- క. పాక మది యంతదూరము రాకుండగ స్వసమత రహి మీరంగా ప్రాకటజన్మపు హక్కు వి వేకముతో నొసగి కీర్తి వెలయుం డాంధ్రలో.
- ఆ. అంటరానితనము గెంటివేసితి మంచు అగ్రజాలు సనాత నాంధ్రనరుల కాగలించి తిరుగ గా గోర తెరదను వారివిద్య మంద గోర తెరద
- ఆ. క్రైస్తవులను జూచు మోస్తరుగా ముసల్యానుజనుల జూచు మాదిరిగను గౌరవంబు గదుర గనుడు హిందుసనాత నాంధ్రనరుల గూడ నాంధ్రులార.
- ఆ. ఎల్ల పేరుబందు క్షేచ్ఛగా తిరుగాడ నిండు చదువగుండు యెల్లబడుల నీళ్ల రేవులందు నీళ్లు చేకొననిండు న్యాయమైన వివి సనాతనులకు.
- సి. కోటిని గనుగొన్న శ్రీతిలో హనుమంతు సంకగా దలచు పుణ్యాభ్యులార వృషభంబు గని వేంకటేశ్వరుం డనియు నం దీశ్వరుండని మొక్కు నీడ్యులార కుక్కభైరవుడందు గురుతరభ క్తితో భావించు కారుణ్యభావులార గద్దనుగనుగొన్న గరిమతో విష్ణు వా హనముగా నెంచు ధర్మాభ్యులార
- ఆ. ఎలుక జూచి పాము దిలకించి విష్ణుకు వాహనంబు విష్ణుపాను పనుచు బాధపడుట లేని సాధుశిలరు మీకు సాటినరులమీద చలము తగునే!
- సి. ఏపుట్ట గనుగొన్న నాపుట్ట నాగేయదు నిరవుగా భావించు సరసులార ఏచెట్టు గనుగొన్న నాచెట్టు భగవంతు నెలవుగా నెంచు ధీలతిరులార ఏగట్టు గనుగొన్న నాగట్టు పరమేశు నిలుగాదలచు సుధీంద్రులార ఏచెట్టు గనుగొన్న నాచెట్టు జగదీశు నవతారముగ జూచు ననఘులార.
- తే. మృగముల ఖగంబులను సరిస్థుపములందు చెట్టుపుట్టల గట్టుల చట్టులందు నీశ్వరుని లీలలను గాంచు నెలుకగడిగి నరుల హింసెంతు రిది యేమి న్యాయ్యవ్యయ్య! ఈ పద్యములు గుడివాడ అస్పృశ్యతా మహాసభలో మంగిళూడి వేంకటేశ్వరగారిచే జయమభినవి.

శ్రీ ఆంధ్రపత్రిక ప్రాధమిక పాఠశాల పాఠ్యము
సంఘము, తాల్లపూడి (కృష్ణా)

ఉపాధ్యాయుని దయలారా!

ఈ దినమున శ్రీ శ్రీ పాఠశాల పాఠ్యమున ప్రథమ గ్రామనివాసమును, మౌలిక విద్యా ప్రణాళికను మార్చు నెంచెను. మనలను సంప్రదించునది. మనము చేసిన పనులను చెప్పి బట్టి గోరితిమి. అలస్యమును ముండుట నిజము. సహాయము సహజ నిర్వాహకుల లక్ష్యములతో నన్న దానమును వాగ్దానము చేసిన ప్రస్తుతము వేగినెలవులకు నూర్చు మూడుబడియుండి టీకర్లు నలుగురు బోయి యందుటచేత నోటిను లండనేయ జాలమని సందేహించియు, సుఖకార్యక్రమమును చక్కజేయ వలసిన యావశ్యకత విశేషముగ నుండి టీకర్లు సభలై ఆగస్టు నెలలో నైనను శ్రీ ఆచార్యులకును యాధిపత్యమున జరుప నెంచితిమి మనము రేణిసంఘములను జిల్లాసంఘములను లేనివోట స్థాపించుకొనుటకును కలవోట కార్యక్రమమును చక్కజేసికొనుటకును మంచి యవకాశము లభించుచున్నది.

సంఘముపేరిట పడుగు రొకచోట గుమిగూడినంతమాత్ర మున కార్యములు నెఱవేరవు. తీర్మానించిన తీర్మానము ఫల కారియగుటకు కొంతకార్యక్రమము గలదు. ఆ కార్యక్రమ మను నది అచ్చొత్తించు నంత మాత్రమున ముగియనదికాదు. (1) ప్రతియొక్క పాఠ్యమును సాలన కొకరూపా యయినను చందానిచ్చుట, ఆచందానండి రేణిసంఘమునకు జిల్లాసంఘ మునకు రాష్ట్రసంఘమునకు వాటాలు పంచియియ్యవలెను. (2) ప్రతియొక్క పాఠ్యమును రేణి ముద్రపని అనగరమని తోచిన సలహాలను రేణిసంఘమునకు తెలుపుట, ఆసలహాలను రేణిసంఘములు తీర్మానరూపమున జిల్లాసంఘముద్వారా రాష్ట్రసంఘమునకు తెలుపుచుండుట అను రెండుపనులు సక్రమ ముగ జరుగవలసినవని వెంటనే మహాజనసభల యావశ్యకత తగ్గిపోయి మరియొకదిక్కుననుండి సంఘమునకు చేపయేర్పడును. అట్టిసంఘ ముపేక్షానియము. అంతవరకే మహాజనసభ లావశ్య కములు.

సోదర రేణిసంఘములు వందలకొలది ద్రవ్యమును ప్రో గుచేసి తామే ఖర్చు చేసికొనుచున్నవిగాని జిల్లా, రాష్ట్రసంఘ ముల ప్రాశస్త్యమును గుర్తించి పోషించుటలేదు.

జిల్లా పరిషతులను చక్కజేసికొనుటకును ఈయవకాశ మును వినియోగించుకొనుటకు సోదరపాఠ్యాయులు ప్రయ త్నించెదరుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాడను.

తమ పిలువగట్టి తోరీలు వెంటనే నిర్ణయించి తెలుపు డని శ్రీవారికి ప్రాయశ్చిదము. త్వరలోనే జవాబు రాగలదు. మీటింగులు జరుగగలవు. అట్టి పెద్దలను ఎవరు బట్టికొని ఎంతకట్టుకట్టుముగ వ్యవహరించిన నంత మేలుగలుగును. లేనిచో నంతయు అనర్థమే. అపహాస్యమే.

కావున సోదరపాఠ్యాయులెల్లయు ప్రతిరేణికిని సంఘ పేష్టనట్లును, ఏష్టడియన్న సంఘముల కార్యక్రమము చక్కబడునట్లును శ్రద్ధ బూ నె ద రు 7 కయని ప్రార్థించు చున్నాడను.

తెన్నేటి వేంకటకామేశ్వరరావు;

కార్యదర్శి.

ఈసమాచారమును తమ రేణిలో గల ప్రాథమికపాఠ శాలపాఠ్యాయులకు తెలుపుచు చేయగలందులకు వివిధరేణిల డిప్యూటీయినస్పెక్టరులను మిక్కిలి వి న య ము గ ప్రార్థించు చున్నాడను. తా మిదివరక జూపిన సానుభూతినిబట్టి నాతన రేణిసంఘము తెన్నియో బయలుదేరినవి. ఆయినను సంఘ మింకను సహ్యాంగముందరముగ నిభివృద్ధియగువరకును విడువక సహాయము నింకను జేయుచుండగలందులకు ప్రార్థించు

తెన్నేటి వేంకటకామేశ్వరరావు,

కార్యదర్శి.

ఫ్రెండ్స్ మాస్, ఉడకమండలము, 6-5-24.

నూర్యనారాయణరాజుగారు!

శ్రీ ఆంధ్రపత్రిక ప్రాధమిక పాఠశాలపాఠ్యాయుల మహాజనసభకు నన్న గ్రామసాధికగ నుండుడని కోరుచు మీరు వ్రాసిన జాబునకు మిక్కిలి సంతసించితిని. మీ రేర్పరచిన తేది నాకు మిక్కిలి యనుకూలముగ నున్నదని జంతుచున్నాను. మీదుమిక్కిలి ప్రస్తుతము నే నీపట్టణమును విడిచియుండ నవ కాశమీయని అత్తింత ముఖ్యమైన కాసనసభా విషయముల రెంటు నేను మిక్కిలి పనిపడియున్నాడను. ఆంధ్రదేశమున గల

ఉపాధ్యాయులమధ్య హాజరయి, వారిని కలిసికొనుటకును, ఆ ప్రాంతమునందలి ప్రాథమికవిద్యాస్థితిని వాఠిమూలమున కొరు గా తెలిసికొనుటకును, నేను నిశ్చయముగ సంతరించెదను. ప్రాథమిక విద్యా మహాకముగ నేను ప్రవేశ పెట్టునున్న మార్పు లను మనసునందుంచుకొనుటకు ఉపాధ్యాయులతో సంబంధము కలిగించుకొనుటకు నేను నిశ్చయముగ ఆతురపడుచున్నాడను. అందువలన నచటికి వారాలమికి మిక్కిలి వగచుచున్నాడను. మీ కాన్వెనెన్సు తారీఖును, జూలై ఆగస్టు నెలలలో నొకసమ యమునకు మార్పుచేయ విలుగలిగినచో సభకు వచ్చుటకు నాకు సాధ్యము కావచ్చును. లేనిచో నేనెంతగ రాబ్రయత్నించినను ఆకార్యముగ నే కనబడుచున్నది. కాని మీయేర్పాటు ప్రకారము సభ యిప్పుడే జరిగేయెడల నది సర్వవిధముల జయప్రదముగ నుండుగాక యని నేను కోరుచున్నాడను. సభనుగురించి నిర్ధారణముగ నాకు దెలిసినచో కనుకనుండి నాసందేశమును పంప గలను.

హితైషి

ఏ. పి. పాత్రో.

శ్రీ జాతీయవిద్యాభ్యాసాధికారి పర్యటనము

౯-౫-౧౯౨౪ తేదీని నుప్రసిద్ధ దేశభక్తులును, ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయవిద్యాలయ ప్రేక్షకులును అయిన శ్రీయుత బ్రహ్మజ్యోత్సుల సీతారామయ్య పంతులుగారు హిరమండల గ్రామం దయచేసి, మాజాతీయపాఠశాలను, బాలరస, విద్యా పద్ధతులను సవిస్తరముగ పరిశీలించినారు. పిమ్మట యీ గ్రామము దరినున్న ఇరపాడగ్రామమునకు వెదలి అచ్చటనున్న జాతీయ పాఠశాలను పరిశీలించినారు. తరువాత మా విద్యాలయమును గూర్చి వారి సదభిప్రాయమును యిటుల నొసంగియున్నారు.

“హిరమండల జాతీయవిద్యాలయమును ౯-౫-౧౯౨౪ తేదీని దర్శించితిని. ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులును ౪౬౫౦ మంది విద్యార్థులును హాజరై యుండిరి. విద్యాపద్ధతి బాగుగా నున్నది. ప్రతిపిల్లవానిగూర్చియు ఉపాధ్యాయులు సంపూర్ణశ్రద్ధ తీసి కొనుచున్నారు.

ఈసంగతిలో విశేషమంది కెక్కుడు విద్యాభివృద్ధి గలుగజేయుటయే పరమావధియని తృప్తిజేందక, ఏయొక్క విద్యార్థియు వెనుకబడకుండ తగినంతవిద్యాభివృద్ధి బొందుటయే, తమయొక్క యాశయము అని ఉపాధ్యాయులు యెంచు చున్నారు. హిందీ, తెలుగు, సంస్కృతము, గణితము విషయ మయి ఎక్కుడశ్రద్ధ వహించబడుచున్నది. బడియందు విద్యా ర్థులు ప్రశస్తమగు రాత్తు పుకృషిని సలుపుచున్నారు. స్వయ ముగ యేటకు, యేటకు చేసికొనుట, నూలుతీయుట, పెద్దతర గతులలోని ప్రతివిద్యార్థికి బాగుగా తెలియును. బడిలో రెండువర్గములను బెట్టించి విద్యార్థులకు నేతనుకూడ నేర్పుట అవసరము. విద్యార్థులసంఖ్య చాలదు. యెక్కువమంది చేరినట్లు చేయవలెను. ఆదిపిల్లలను బడిలోజేర్చుట అవసరము.”

శ్రీయుత సీతారామయ్య పంతులుగారి త్యాగమును, ఆదంబర రాహిత్యమును, విద్యానిపుణతయు దేశభక్తియు నుప్రసిద్ధములు.

హిరమండలం } ఆంధ్రవరపు లక్ష్మణమూర్తి,
౨౪-౫-౨౪ } ఫిర్యా గ్రామసంఘకార్యదర్శి.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)
జెనులభము! (పోష్టఖర్చులు ప్రత్యేకము) నిజానభిము!
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి తెల్లకాకల
కీమాత్రలు దివ్యావృత్తము. అజీర్ణము, అదచి, అపులింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శరస్సు,
శ్రేణులు, అస్థులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పు
లను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు
చెప్పును.
ఈ మాత్రలు మేహవృత్తి నొప్పులను వెంటనే
మాన్యును. యిందు ఆనేక విషయాలు చేరినవి. అనుభవము
గల ఔషధముగుటచేతను పరమహంసస్థియ యని చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:—
అయ్యుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోష్ట నిడుమెల, ఎలకుర్ర, కృష్ణాజిల్లా.

నర్సిపూడి గ్రామసంఘము

18 మే 1924 తేదీ వ్రదయం 9 గంటలకు గోదావరికి
ల్లా రామచంద్రపురం తాలూకా నర్సిపూడి గ్రామకాంగ్రెసుసం
ఘసభ్యులసభ సమావేశమైనది. ఈక్రింది వారిని కార్యనిర్వా
హకవర్గముగా నేర్పర్చడమైనది.

1 దంతులూరి లక్ష్మీపతిరాజుగారు 2 దంతులూరి సత్య
నారాయణరాజు గారు 3 వార్నాసి వెంకట్రామయ్యగారు
4 నిమ్మగడ్డ శేషగిరిరావుగారు 5 చల్లా శేరయ్యకాశ్రిగారు
ఈఅయిదుగు సభ్యులలో 1 దంతులూరి లక్ష్మీపతిరా
జుగారిని అధ్యక్షునిగాను 2 వార్నాసి వెంకట్రామయ్యగారి
కార్యదర్శిగానున్ను ఎన్నుకొనడమైనది.

తీర్మానములు

ఈ గ్రామములో నూలువడకుట, ఖద్దరు గ్రామము
విశేషముగా కట్టుటకు ప్రయత్నము చేయుట. హిందీభాషను
అభివృద్ధి చేయుట. రామదండును చేర్చుట మొదలగు కార్యక్ర
మములను నెరవేర్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

గ్రామకాంగ్రెసుసంఘముతరఫన చాటాల్పకారము
నూరు రూపాయలవనూలుచేసి కాంగ్రెసుసంఘమువారు నూలు
వడుకుట నేయించుట మొదలగు పనుల చేయించుటకు తీర్మా
నించడమైనది.

నిమ్మగడ్డ శేషగిరి రావు

చెన్నపురి బజారుధరలు

మేనెల 27-వ తేదీ మంగళవారము

(1) ధాన్యములు			
దసయలు రూ 1-కి	ర 87-0-0	మొదలు 45-0-0	కలకు
బియ్యము బస్తా		మొదలు,	వరకు
కునుమ తెనాలి	ర 48 గలది	ర 18-0-0	14-0-0
నెలూరి	ర 16-8-0	17-0-0	
డిల్లి	ర 16-8-0	17-0-0	
రాగులు రూ. 164 బస్తా 1-కి	ర 8-12-0	9-0-0	
నవ్వులు	ర 24-0-0	26-0-0	
(2) పప్పు ధాన్యములు			
కందులు బస్తా 1-కి	ర 205	ర 12-0-0	ర 18-4-0
నెనగలు	ర 9-8-0	10-4-0	
నెనలు	ర 10-12-0	11-4-0	
మినుములు	ర 12-8-0	13-12-0	
ఉలములు	ర 164	ర 7-8-0	8-4-0
(3) నూనె వస్తువులు			
నవ్వులు నూనె రూ 1-కి	ర 155-0-0	170-0-0	
నెయ్యి మ 1-కి	ర 14-0-0	26-0-0	
కొండాపురం శేరునెనగవస్తురూ 1-కి	ర 60-0-0	62-0-0	
యితర ప్రదేశము	ర 55-0-0	58-0-0	
శేరునెనగనూనె గానుగ రూ 1-కి	ర 148	మి.కా.నూనె 188	
అమడము నూనె రూ 1-కి		ర 162-0-0	
(4) చిల్లర వస్తువులు			
చాయపనుపు రూ 1-కి		ర 200-0-0	
కూరపనుపు	ర 160-0-0	165-0-0	
మిరపకాయలు (గుంటూరి) రూ 1-కి	ర 70-0-0	98-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	ర 45,	50	
కాళనానీ పాయకట్టు		ర 80, 70	
బెల్లము రూ 1-కి	ర 85-0-0	80-0-0	
చింతపండు రూ 1-కి	ర 26-0-0	42-0-0	
(5) ఇనుము			
పట్టాలు రఖం రూ 1-కి	ర 82-0-0	84-0-0	
చదరం	ర 82-0-0	86-0-0	
రవుండు	ర 81-0-0	87-0-0	
(6) లోహములు			
వెండి 100 కులంకు	ర 78-0-0	83-0-0	
బంగారము, కులము 1-కి	ర 25-6-0	25-8-0	
గుర్రున 1-కి		16-4-8	
ఇర్రడి రూ 1-కి	ర 295-0-0	300-0-0	
రాగి డిటా	ర 850-0-0	855-0-0	
అస్కా చక్కెర ర 1-కి	ర 48-8-0	49-0-0	
(7) రంగులు అలిజరైను			
అభ్రకృష్ణము	20 డిగ్రీలు	ర 95-0-0	
కొట్టి కృష్ణము	డిటా	92-0-0	
సింహం	డిటా	2టా	
4 గుర్రం	డిటా	ర 86-0-0	

ఆహార తాంజనము

కుప్పకు తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రు. 0-8-0 వి. పి. నంబూరి 0-13-0

ఈ తైలము పొడలు, బొల్లి, తేలుపు, నలుపు, కుప్పలకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

వేలకు మందు

వెల సీసా 1-కి రు. 0-4-0

ఈనూనెను తలకు రాచిన పేలు తుపి నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకు హాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును.

రోమహరి డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

ఈ ధన్యును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు చెండునిమిషములలో మొదలంటి రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలు వెక్కిరి, మంటుముండదు. రోమములు రాలిపోవును.

ఆహార తాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ధనవంతులకు మాత్రమే ?

అనంగ ప్రభయాకాలి

మునలితము, ఇతరకారణములచే గలిగిననరముల బహిష్కారము, ముడుతలుబడిన దబ్బడలు, చిక్కినట్లు కనబడుట, మెదడుచెడుట అలసిపోవుట మొదలగు వాటిని విశేషకృత్యము, ఖర్చులేకయే బాగుచేసి, కాశ్యోత్యయము నివృత్తు, కాశ్యోత్యయముగా తయారుచేసిన ఈవిశేషకృత్యము నిఘనోగ మైసట్టి స్థితులలో కూడ క్రొత్తచూరుతనమును పుష్టియిచ్చుచు యింద్రజాలమువలె నూతనమార్పును కలిగించును. పూర్తి గాఢ వివరములకు వ్రాసిన యిహముగా పంపబడును. 80 గుళికలు గల బుడ్డి 1 కి రు. 10 మాత్రమే.

కందర్పసంజీవని తైలము

ఒకరులను బుడ్డి 1-కి ధర రు. 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలగు ఉచితముగా పంపబడును. రాజవైద్యనారాయణజీ, కేశవజీ, 27, చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

వెంట్రుకలే అందము ?

రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త !

"Everybody's favourite
Toilets, Kamini Oil,
& Otto Dillabhar, Sold
everywhere."

వెంట్రుకలు ముప్పెనలో ఊడిరాకమునుపే త్వరచుడు.
ఊడివచ్చుట మొదలు వెట్టినయెడల వెంట్రుకలుపాడై పోవును.
అంతివరకు రానియ్యవద్దు

నేడే కమినీయానూనెను వాడుట మొదలు వెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రోగమున్నను, కిరో మాంశ్య మున్నను, యికి దివ్యవర్షము
వెంట్రుకలు ఉబ్బుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు
హి వెంట్రుకలు మరల యెప్పుడీ మెత్తనవలెను గల్గి కట్టుకలె ముడి మెర
యి ముందును.

ఈ రోగమునే వీనిని జరిపించి చూడము

వెంట్రుకలు వెట్టుకొనియెనునో కనిపెట్టుడు
కమినీయా తలకు వెనుక నిచ్చు నశోక్తిస్సమగ్నిగ చేయము.
వెల బుడ్డి 1-కి ఒక గూళాయి వి. పి. చార్జీలు క్రత్యేకము.

అన్ని చోట్లలోను ఈ క్రొత్త తేలుబడిన క్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

హితు నువాసన ప్రవృత్తి, లేక అత్తరు కావలసినపుడు

"ఓటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యుత్తమమైన గుణముగలది.

1. కమిన్ బుడ్డి 18 గుళి రు. 2-0-0
2. కమిన్ బుడ్డి 18 గుళి రు. 0-12-0
3. కమిన్ బుడ్డి 1-కి ధర రు. 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతియెముకలయందు చల్లిన మిక్కిలి
మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మరల బహుళకారణమున్ను, నరకు అమృతకారకముగా వాడవలెను లేకను,

హితు మొదలెట్టు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
168 చమ్బూచెట్టి, బొంబాయి.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము.

దుర్బలల పాలిటి సంది మేహము, నిక్కాక శుక్ల నష్టము, నిస్సత్తున, అతిమూత్రము, వీటిని హరించి మంచి బలమును, యావ్యమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతాపస్రాప్తిని కలిగించు వర్షపాదము. 2 డబ్బీలను వాడుడు.

20 రులముల డబ్బీ రు. 1-4-0, వి. పి. చార్జీ 0-8-0

పి. జి. పి. అందు కంపెనీ,

అయ్యలెడ సమాజం వెలిదేసి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

25 సం॥ములనుండి నాటిలేని దివ్యవర్షముని పేరుగాంచిన
గుణము లేనిచో వైకము వాడసేయబడును

లా వి ఫో రం

ఇతర చిత్తులన్నియు నిష్ఫలము లైపోవు మలాపి
ఫోరము కొరుకువానికి అన్ని స్థితులలోను మంచి గుణమిచ్చినది.
ఇందులో రసము చేరుటలేదు. నూతనముగా వచ్చినదానికి 1య
చాలును. బుడ్డి 1-కి ధర రు. 2-4-0 హాస్టు ఖర్చు 0-8-0.

కలకత్తా మెడికల్ కాలేజీలో అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరు
గానున్న డాక్టరు కె. ఎస్. భట్టాచారి గారి రిజ్టువాసిరి "లావి
ఫోరము ఇంకా రోషములకు ఎంతమాత్రము తీసిపోవుటలేదు."

MAGBONUM MEDICAL NOOK

77 Dey Street., P. O. Serampore Bengal

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,
Elphinstone Road, Bombay.

జాండు పర్మానికల్ వర్క్సు

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభౌ మాత్రలు

ఇది శిలాజిల్లు అవధిస్పృహలు, మోక్షే ధన్యును,
మొదలగువాటిని చేర్చి కాస్త్రోక్తియేగా తయారు చేయ
బడింది. మూత్రములో కలిసిపోవు శుక్లము, మూత్రముం
దుండు తీసి (phosphate), తెలుపు మొదలగు తెగ
రోగముల, నరుకు నొప్పి, కాకరొగము, ద్వరములు,
బలహీనత ఇతర శ్రీసంబంధమైన అంటువ్యాధులు
మొదలగువివిధ రుక్మ కుడరును.

ఒక రులము ఖాళీయగుట బుడ్డి 1-కి ధర రు. 1/5/0
3 బుడ్డులు ఒక సారి అద్దరును వంపన ప్యాకెటింగు హాస్టు
ఖర్చులు యిహము.

మా ఖాళీయగుట కొట్టులాగు యి హముగా పంపబడును

Sole Agents

H. Damodar & Co.,

43 China Bazaar Road,
Madras.